

Taxa postala plattite in num. No. 224713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Olaj, Str. Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 500, egészévre 1200 lei. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 26 dollár. Hirdetések díjazabása szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bansági ssidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bármentelen leveleket nem fogadunk el. Kériratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-szegi Ernő. Str. Matei Millig 2.

Kedd, 1934 április 17.

5694. ÉV IJAR 2. XVII. ÉVF. 85 SZÁM.

Diszkrét választék

Pótválasztás vot Buzau megyében. A liberális párt szavazatai a felére csökkentek, a nemzeti parasztpárt szavazatai megnövekedtek.

A kormány nyilván gyorsabban veszi népszerűségét, mint ahogyan az előrelát. ható volt s a nemzeti parasztpárt szavazatait nagyobb mértékben szaporította a Lupu doktorral kötött házasság, mint ahogyan azt az optimisták remélték.

Indult még azonban a gogista párt jelöltje is.

Méltóztatik tudni, a gogisták, akik az antiszemizmus terén egyre meghatóbb előrehaladásról tesznek tanúságot, akik a diktatúrát predikálják, akik a színajai gyilkosok körüli szerepek maguknak heradhatatlan érdemeiket.

Nos. Buzauban indultak a gogisták is. Az összesen leadott 32 és félezer szavazatból 1785 jutott Goga Octavian buzaui bizalmának.

Azaz: a összeszavazatok 5 százaléka. A gogista jelölt népszerűsége különösen nagy méreteket ölt, ha megdondoljuk, hogy sem u cuzisták, sem a Vaszgárda nem jelöltették magukat ezen a pótválasztáson, amelyen a költőpolitikus jelöltje konkurrenciá veszedelme nélkül hirdette a szélsőjobboldali demagógiát.

Egyszóval öt százalék.

A Tbra Noast/á szerint mindazok a buzaui választók, akik nem mentek el leadni szavazataikat, hallgatólagosan a Goga-párt mellett demonstráltak.

Hllgatólagosan és némán, tehát egészen diszkrétén.

Ezeknek a süketnémáknak a nevében és öt százalékra támaszkodva kéri magának a hatalmat a gogista párt.

Semmi kétség, bátor kérés. Félő azonban, hogy éppoly diszkrétén és hallgatólagosan fogják elutasítani, mint amilyen diszkrétén és tapintatosan osztották el szavazataikat a buzaui választók a nem kimondottan antiszemita pártok között.

Jelképes beszéd

Roosevelt, Amerika népszerű és erőves elnöke, több hetet töltött Floridiában, helyesebben a floridai partvidéken, ahol nagyszabású halászatot rendezett.

Az elnök a husvétii pihenő után teljes frissességben érkezett vissza Washingtonba, ahol fogadására híveinek óriási tömege gyült össze.

Amint ilyenkor szokásos, az üdvözlészekre Roosevelt beszéddel válaszolt. Ez a beszéd azonban lényegesen eljött a konvencionális, üres semmitmondásoktól és szimbolikus kijelentésektől volt tarkítva.

Többek között azt mondta Roosevelt, hogy Floridiában nagyszabású fogásokat tanult a cápák és egyéb tengeri szörnyetek megfékezésére.

Kijelentette, hogy ezekre a fogásokra szívesen megtanítja az öt üdvözlő honatyaikat és tömegeket is.

Majd a Wirth-féle teleplezésekre célozva (amelyek tudvalevőleg azzal vádolták az elnököt, hogy kommünt készít elő), gunyos szójáték után kijelentette: — Meglátjátok, hogy milyen szívós életű pasas vagyok.

A newyorki lapok, analizálva az elnök washingtoni beszédét, annak a nézetüknek látnak kifejezést, hogy Roosevelt a cápák és tengeri szörnyek megfékezésével kapcsolatban a nagytöke és általában a Wall-Street urainak megfékezésére célozott.

Hogy a newyorki lapoknak Roosevelt szimbólumait, helyesebben jelképes beszédét illetőleg mennyiben és mennyire van igazuk, nem tudjuk.

Lehet, hogy nem is volt jelképes beszéd, csupán egy derűs bejelentés.

Ha Hoover és Coolidge annak idején az édesvízi halak fogásában tettek szert tapasztalatreméltó rutinja — a sokkal eredetibb és erősebb Roosevelthez az illik, hogy cápák és más tengeri szörnyek megfékezésében tüntesse ki magát.

Ha Roosevelt washingtoni beszéde a maga szimbolikus tartalmában vitatható

Madgearu feltűnéstkeltő interpellációja a Skoda-ügyben

Megszavazták a sürgősséget az interpellációra. A buzau-megyei véres választás a parlament előtt

Bucuresti-Bukarest, április 16. (Az Uj Kelet tud.) A kamara hétfői ülésén Giurescu georgista megkérdézi a kormányt, mi szükség van továbbra is az ostromállapot és a cenzura fenntartására?

Lascu georgista kéri a pénzügyminisztert, hosszabbítsák meg szeptember 1-ig a késedelmes adófizetők terhelő kése, delni kamat alól való mentességet. Ezen felül mindenki, aki csak fizetni tud, ki fogja egyenlítően hátralekös adóját, de nem tudják ezt megtenni, ha még 10 százalékos kamatot is kell fizetniük.

Kéri továbbá a politikának a kiküszöbölését a bíróságok kebeléből.

Madgearu tiltakozik az ifjomegyei községi választások előkészítésének módja ellen, amely súlyosan sérti a választások szabadságának elvét.

Inculet ígéri, hogy vizsgálatot indít Madgearu panasza ügyében.

Petrovici gogapárti a vasárnapi buzaui választásról beszél, ahol 14 veredő kortes halálosan megsebesítette Enescu ügyvédet.

Inculet a kormány nevében sajnálatának ad kifejezést a történet felett, akár milyen pártbeliekről van szó, elítélendő a fegyverhasználat. A bűnösöket szigorúan meg fogják büntetni.

Anghelcsu közköztudásügyi miniszter nem tudja, hogyan történt a buzaui eset, biztosítja a Házat, ha egyetlen tanító vagy lelkész volt a támadók között, ugy el fogják mozdítani.

Mihalache: Kit terhel a felelősség? Az ugyancsak Buzauban megölt Boangiu gyilkosa a parlamentben ül.

Stlnescu liberális: Mj önvédelemből nyultunk fegyverhez. A bíróság fel is mentette az összes vádlottakat.

Furlugeanu liberális: Önök milyen metódusokkal választottak?

Cainescu: Ilyen kérdésre még válaszolni sem lehet. Mindenki tudja, hogy a mi választásaink tiszták és szabadok voltak.

Interpelláció a Skoda-ügyben

Nagy zaj keletkezik, úgy hogy az elnök felfüggeszti az ülést.

Szünet után Madgearu interpellációt jelent be a Skoda-ügyben. Előadja, hogy az ország hadifelszerelésének kiegészítése végett a nemzeti parasztpárt kormány-szerződés az összes törvényes előírások és szerződés az összes örvényes előírások és az állam érdekeinek szigorú szemelött tartásával jött létre.

Sem jogilag, sem technikailag nem volt kifogás emelhető a szerződés ellen.

s, viszont tagadhatatlan, hogy mint hasonlít fölöttébb találó.

A Wall-Street urai Amerikában és szer-te a világ minden ipari és pénzügyi központjában, joggal hasonlíthatók cápaokhoz és egyéb tengeri szörnyekhez, azzal a különbséggel, hogy ragadozó természetüket nem a tenger mélysegeiben, hanem a nagyvárosok dzsungeljeiben gyakorolják. A világ számára rendkívüli előny volna, ha Roosevelt elnök a tengeri szörnyek és cápák megfékezésében elért nagy

Goga és Junian esatlakoznak az interpellációhoz.

Sürgősség az interpellációra

Xeni miniszter a kormány nevében kijelenti, hogy nincs kifogása a Skoda-ügy napirendretűzése ellen. Miután a semmitőszék már kimondta a végső szót, az iratok a parlament rendelkezésére állnak. A kormány nem ellenzi parlamenti vizsgálat megtartását sem. Hozzájárul az interpelláció sürgősségének megszavazásához.

Ezután a kamara folytatta a középiskolai reform törvényjavaslatának vitáját, amelyhez Pamfil Seicaru szólalt fel.

Tatarescu magabizó

A kormánypárt hétfőn délután értekezletet tartott, amelyen Tatarescu miniszterelnök mondott nagyobb beszédet.

Kéri, ne adjanak hitelt bukaresti kávéházi politikusok hisztériás állításaihoz.

Az országnak nyugalomra van szüksége és a kormány biztosítani fogja.

Tatarescu ezután közölte, hogy a kormány a parlament ülészakát április 20-ig feltétlenül be akarja fejezni.

Május hava a külpolitikának lesz fenntartva. Ebben a hóban főbb barátja Romániának fog bennünket meglátogatni. Május elején lesz a kisan-tant gazdasági konferenciája, majd ugyanennek az államszövetségnek politikai tanácskozásai lesznek Bukarestben. Lehetőséges, hogy ő is külföldre fog utazni. Júniusban rendkívüli ülés-szakra ül össze ismét a parlament, a költségvetés megszavazása végett.

Kéri a képviselőket, hogy a rendelkezésre álló két hét alatt szavazzák meg a beterjesztendő törvényjavaslatokat, hogy a munkában fennakadás ne történjen.

Az egyetemek vezetői a főiskolások elhelyezésért

A közoktatásügyi miniszter a közeli napokban érkekezletre hívja össze az ország főiskoláinak rektorait, az egyetemeken életbeléptető rendbiztosító intézkedések megbeszélésére. Ugyanezen alkalommal a diplomás ifjuság elhelyezéséről is tárgyalni fognak. A kormány már is elhatározta, hogy a megüresedő jegyzői állásokra csak jogvé-gzett ifjakat fog kinevezni.

Befejeződött a komplett vizsgálata

A II. hadtest hadbírósa elkészült a legutóbbi komplett vizsgálatával és elkészítette a vádiratot is, amely nyolc katonai és öt polgári személyt helyez vád alá. Az ügy főtárgyalása a héten pénteken veszi kezdetét, a vádlottakat addig átszállították a zsilavai fogházba.

Barbu ezredes, akit pénteken őrizet-be vettek, az állambiztonsági hivatalnál van, ahol kihallgatása folyik.

szertu technikai eredményeit halldéktalanul közölné az összes kormányférfiakkal, még üdvösebb volna azonban az, ha a kormányférfiak között akadnának olyanok, akik hajlandók Roosevelt mester-fogását elsajátítani.

Attól tartunk azonban, hogy Roosevelt merészsége és akarata egyelőre csak Amerikára korlátozódik — és itt Európában, a cápaoknak és a szörnyeknek egyelőre nem kell tartaniok attól, hogy veszedelmes hóogra kerülnek.

VILÁG TÜKRÉ

Zsidók csinálták a bolsevizmust?

A német birodalomban még mindig megnyilvánulnak olyan törekvések, amelyek a zsidóságot kompromittálni igyekeznek. A Hitler-rendszer nem elégszik meg a zsidók sorozatos jogfosztásával, neki még mindig szüksége van arra, hogy meg is indokolja a világelőtt a zsidók elleni kivételes intézkedéseket, amik főokai annak, hogy Németország ma politikailag és gazdaságilag izoláltan áll a világ előtt.

Göbbels propagandaügyi miniszter most új metódushoz folyamodott. Be akarja bizonyítani a világ előtt, hogy az oroszországi bolsevizmust zsidók csinálták. És ezzel igyekszik igazolni, hogy a kulturnépek számára mennyire fontos a zsidóságnak a visszaszorítása. Ha a zsidók megmaradnak pozícióikban, akkor ez bolsevik veszedelmet jelent minden ország számára — mondja egyik intervjujában Göbbels, aki nemrégiben a „Zsidó kérdést tanulmányozó intézetet” léptette életbe. Ez az intézet a napokban kiadta Herman Fehst tanár könyvét, amelynek címe: „Bolsevizmus és zsidóság.” A könyv ismertetése céljából az intézet vezetöje: A. von Behringer sajtóankéttel hívott össze, amelyen megjelent az „il-lusztris” könyv szerzője, Herman Fehst ur is, hogy ismertesse „kutató-sainak” eredményeit és könyvének tartalmát. Erre az utóbbira főleg azért van szükség, mert Herman Fehst ur maga is érezhette, hogy könyvének tartalmára az emberek nem nagyon kíváncsiak és alig akad valaki, aki el is olvassa.

— Két év óta dolgozom — mondotta az újságíróknak —, mint a német politikai főiskola docense a problémán, hogy milyen szerepe volt a zsidóságnak a bolsevik átalakulásban. Igyekeztem a legnagyobb foku tárgyilogságra és megtudtam állapítani tudomásos módszerekkel, hogy az oroszországi zsidóság különböző okokból, főleg azonban örült hatalmi vágytól üve igyekezett elérni vezetőpozíciókat a forradalmi mozgalmakban. Es mihelyt elértek egy egy pozíciót, az illetők azonnal rokonait helyezték el a különböző posztokon, hogy ezzel megszilárdítsák hatalmukat. Még ma is a bolsevik forradalom és a kommunista mozgalom minden nagyobb állásában zsidók garázdálkodnak. A mai Oroszország hatalmasai ök, nincs egyetlen vonatkozása az államnak, amelyben mértékadó pozíciót el ne foglaltak volna.

A zsidó nép vérében van az érvényesülő lési vágy és ez legjobban kielégül ez időszerint Oroszországban.

Ennyt mondott a böles szerző. Utána dr. Adolf Ehrst, a birodalmi propagandaügyi minisztérium egyik vezető-férfia tartott propagandabeszédet a könyv mellett és valóságilag lobogónak állította oda az írók számára, hogy ök is ilyen alapon és részrehajlás nélkül dolgozzanak a zsidó problémák felderítésén. A bolsevizmus — mondotta — győzött a föld egyhatod részén és hogy ezt sikerült annak főleg a zsidók az okai. Az orosz forradalom alapjában véve nem szociális természetű, hanem nemzetiségi forradalom, amit a zsidók vezettek és pedig azért, mert ök maguk is nemzetiségnek tekintik magukat. Hazugság a marxisták ré-

széről, amikor azt állítják, hogy Oroszországban osztályharc zajlott le. Ebből egy szó sem igaz. Az igazság az, hogy fajháborúság volt Oroszországban és ebben a háborúban a zsidók kerültek ki győztesként. Azo rossz nemzetiségű forradalmárok azonban meg vannak győződve arról, hogy abban a pillanatban, amikor megszűnik Oroszországban a zsidó uralom, út az ő szabadságuk órája is. Csak le kell dobni Oroszország testéről a zsidó járomot és már is beléphet ez európai népközösségbe. Fel kell venni a harcot a zsidók ellen és vége a kommunizmusnak.

Ezt a beszédet Elhrt ur, a tudományokhoz egyáltalában nem találó emfázissal, sőt gyűlölködéssel mondta és arra kérte a jelenlévő külföldi újságírókat, hogy igyekezzenek beszédének minél tágabb publicitást adni. Egy orosz újságíró azonban nem engedte a tények ilyen tudománytalan és minden objektivitást nélkülöző elferdítését és felvilágosította a professzor urat. Mindenekelőtt kijelentette, hogy a zsidók számarányukhoz képest éppúgy résztvettek a forradalomban, mint a hatalmas birodalom többi nemzetiségei. Szó sincs róla, hogy a zsidók a szovjet politikai apparátusában jelentős szerepet játszanak. Egyáltalában nem található zsidó ember a fontosabb irányító posztokon. Egyetlen kivétel Litvinov, aki azonban mint kiváló európai és diplomata olyan szolgálatokat tesz nemcsak Oroszországnak, hanem a világkének, mint kevés a mai diplomata közül. A zsidók főleg Szovjet-Oroszország gazdasági megszervezésében dolgoznak és olyan munkát fejtenek ki, hogy ez nemcsak Oroszországban kelt csodálkozást, hanem az egész világon. Tudjuk, hogy a különböző munkatervek megvalósítása körül milyen hatalmas fizikai és agymunkát végeztek a zsidó szervezők és munkások. A mezőgazdasági és ipari életben a számarányuknak megfelelően vannak képviselve, ez jogos és emberséges, ezt kö kiérdemelték maguknak munkájukkal. Ha ma Oroszországban nincs munkanélküliség, akkor ezt a szovjetbirodalom annak köszönheti, hogy a termeles jöl meg van szervezve, a szervezés körül pedig a zsidóság jelentős érdemeket szereztek. De ettől eltekintve, Oroszországban a fajiságnak semmi szerepe nincs. Mindenkinék megvannak a jogai, ha ennek ellenében vállalkoznak munkára. A zsidók résztvesznek az életvezedelemmel járó pionír-válakozásokban, amit legjobban bizonyít Samuelovitsch professzor észsarkai utazása, Ilja Ussiskin, a fiatal tudós halála, aki az orosz stratoszférarepülés áldozata lett és Boris Mogilovitsch, aki a hajótörött Cseljuskín gőzsről utolsónak menekült a jégtabláról. Nekünk azért vannak ilyen zsidóink — fejezte be felszólalását az újságíró — mert nem teszünk különbséget ember és ember között, származása miatt.

A jelen volt külföldi újságírók helyeselték orosz kollégájuknak, ami azonban nem feszélyezte a propagandaügyi minisztérium embereit. Dr. Adolf Elhrt ur megígérte, hogy legközelebb ismét propaganda előadást fog tartani, amire szívesen látja az urakat.

Bükk-tüzifa

kerestetik megvételre

I. osztályú minőségben, jól kiszáritva és bogmentes. Nagyobb mennyiségben.

Ajánlatok:

„IRIS“ S. A. R. Cluj,
Str. Chintăului No. 74. címzendők.

Select Mozgó

Nagy sikerrel folytatja:

Select Mozgó

Az indián bosszúja

külföldes film bemutatását, melynek főszerepét: REX, a csodáló alakítja. Jobb mint a „Tarzan“ és „Trader Horn“.

Mon. S. M. viafilm

Strohschneider professzor reggel bosszankodva olvasta halálhírét és este lezuhant a kötélről

Sulyosan összetört tagokkal fekszik Máramarosszigeten Strohschneider professzor, aki éppen akkor zuhant le, amikor halála hírének közölték

Sighet, április 16. (Az Uj Kelet tud.) Reggel pesti híradás nyomán azt írják róla a lapok, hogy meghalt. Délben bosszankodik és távirattal nyugtatja meg családját. Este (oh, ostoba véletlen!) eltörök alatta a szék és 22 méter magasságból lezuhan.

Amikor e sorok íródnak, Strohschneider Arthur tornatanár, a világhírű egyensúlyozó-művész. Máramarosszigeten fekszik nagybeteg. A szombati szerencsétlenség következtében két bordája eltört, tüdeje megsérült. Életbenmaradásához az orvosok kevés reményt fűznek.

40 esztendőn keresztül — szemben a halállal.

Szombat délután a Korona-éttermében találkozunk a professzorral. Újsághalmaz fekszik előtte, valamilyen színész, megható roportokban számolnak be a professzor szerencsétlenségéről és haláláról. A professzor feketéz és közben beszél:

— Már nem lepnek meg a dolgok. Anniszor közölték már halálhíreimet, hogy már nem is tartom számon. Volt már olyan eset is, hogy otthon a családommal együtt hallgattuk szerencsétlenségem „érdekes“ részleteit. Ezek a hírek a mesterségemmel járnak. Talán az az oka, hogy negyven esztendő óta mindennap farkasszemet nézek a halállal.

A professzor itt kifeszíti a mellét és mosolyog. Ime, itt vagyok, az eleven cáfolat. Majd hozzátézi:

— Ha igaz a babona, nagyon hosszú életű leszek...

Összeszedi az újságokat. Elrakja saját nekrológiait. A mesterségéhez tartozik...

Család és kollegák között...

A szobájában először a családját mutatja be. Nagy kép az ágy fölött, három boldog gyermekarc. Apának szeretettel.

A szobában vannak a professzor kollegái is. Egy mokuspar, ketreecben, kik kísérik a professzort világszerte. Ők is egyensúlyozó bajnokok, velük szórakozik és töltik tanul kollegájuk, a professzor. Naponta kötelet feszít ki a szobában a professzor és ilyenkor mindenki tudja, hogy órákra nem szabad zavarni a levegő királyát.

Előkerülnek még az albumok. Minden országnak külön albuma van. Két hatalmas börd van velük tele. Autórizációk, nyugták, köszönő levelek, különböző jótékony egyesületektől, újság cikkek, felvételek.

A legelső a haláhirek albuma. Negyven esztendőn keresztül gyűjtötte ezeket az újságcikkeket, melyek a fantázia szüleményei voltak egytől-egyig. Azért gyűjtötte őket egybe, hogy ezzel is dokumentálja, mennyire veszélyes és emberfeletti teljesítménynek tünt negyven esztendővel ezelőtt és ma is az egész világon az ő produkciója.

Szombat van. Kint feszítik a drótkötélet. Az emberek bámulják a homokzsákokat, mereszlik a nyakukat a magasság felé. 22 méter... Csóválják a fejüket...

Strohschneider azt mondja:

— A viszontlátásra.

Strohschneider kipróbálja a kötél

A szigeti pénzügyigazgatóság épületének tetejére feszítették a drótkötél

egyik végét. A másik végét a Perl és Rosenkrancz-épület tetejére erősítették. Ez utóbbin állványt szereltek és szombat délután 6 órakor a professzor „kipróbálta a kötélét“. Táncolt taktusabukfencezett, tótágot állt a kötélén, káprázatos ügyességgel s pillanatokra elhült a vér az emberekben, amikor a professzor leesést imitált. Mosolygott a magasból, hogy én? leesek?... ugyan...

Hangszórón mondják be, hogy a professzor csak a kötelet próbálta ki, a nagy mutatvány este lesz. Akkor fogja bemutatni azt a bravuros számot, melyben megvaeserázik a kötélén és amely ámulatba ejtette az egész világot.

„Cedoko táccil mimuvesz...“

Szombat este Sziget apraja nagyja a piacon szorongott. Szigeti szombat este volt. Bejárta a hir az egész várost s összezőnlott a nép a periferiákról és ezrekre rugó közönség lepte el a piac teret.

Befejeződött az eső szám, a délutáni műsornak a reprice. Tüzoltók jártak körül a piacot, hatalmas perselyeket zörgettek és a hatás kedvéért jó szigeti tájszóval kiáltottak:

„Cedoko táccil mimuvesz...“

Az emberek mosolyognak. A tüzoltók imitálják a Szentegylet sámesztét, aki ugyancsak perselyt zörget a halottasmenet nyomán és hirdeti a Szentírással: „S a jótékonyosság megment a haláltól...“

Az emberek mosolyognak, de fanvar a mosoly és bensejében mindenki fázik. Hiába, itt van egy ember, aki játszik a halállal. S a pernésért teszi.

S bármit is meséljenek szenttanuk az ő ügyességéről, ebben az ötérezkűi atmoszférában ott éreztük Strohschneider nyomában a halált.

S minél jobban zörögtek a perselyek, a máramarosszigeti közönség annál inkább vesztette el Strohschneider művészetében való biztonságérzését.

Bekövetkezik a tragédia

Jelzik a nagy számot. Strohschneider sípol. Nyakába akasztják az asztalt a balanszírozó rudat, a széket, a drótkötél közepéig libeg. Itt helyet szemel magának. Megállapodik.

Strohschneider a kötélre eresztí a széket és ráül a székre. S abban a pillanatban a szék hátsó léce, amely a kötélén fekk és így a teher nagyobbik súlyát tartotta, eltört. Strohschneider kirugta maga alól a széket s miután elvesztette az egyensúlyt, lábával a kötélhez akarta magát szoritani. De a súlyos asztal lehuzta s Strohschneider a levegőben négyszer megfordulva — lecsett. Strohschneider annak a halálának a szélére esett, mely a rekvizitumok számára lett hevenyészve kifejezve. A gyenge háló leszakadt alatta és Strohschneider összezuzott tagokkal, eszméletlenül terült el a földre.

Néhány szemrebbenésig tartott eszupán a kötélén a szörnyű tusa. A közönség nagyobbik része nem udta, hogy mi történik, mert azt hitte, hogy mindez a mutatványhoz tartozik. Amikor végigmorajlott a tömegben, hogy szerencsétlenség történt, szörnyű pánik vett erőt a közönségen és mindenki látni akarta a szerencsétlen embert.

Strohschneidert bevitték a Perl és Rosenkrancz-házban lévő Jona-féle gyógyszertárba. Dr. Berger azonnal injekciót adott neki, majd az egybegyűlt orvosok konziliumot tartottak fölötte.

Kétórás megfeszített munka árán sikerült a rendőrségnek a tömeget szétoszlatni. Később tüzoltók szállították el hordágyon a levegő királyát...

Strohschneider professzor 53 éves. Gyermekei öta, negyven esztendeje üzi mesterségét. Bejárta vele az egész világot. Örökölte ügyességét, apjától, nagypjától. Sohse történt semmi baja Máramarosszigeten eltört alatta a szék és egy ostoba véletlen folytán összezuzott és ma élethalál között lebeg.

Pont Máramarosszigeten. Nyomorúságos város.

Még ehhez sincs szerencséje.

Schön Dezső

Nagyszabású zsidó telepítési akció indul meg Szíriában

A francia kormány és a szíriai arab notabilitások az ország gazdasági fellendülését várják a szíriai zsidó bevándorlástól és kolonizációtól

Jeruzsálem, április 16. A Zsidó Távirati Iroda palesztinai hivatalos körökből nyert értesülése szerint a francia kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy németországi zsidó kivándorlókat telepítsenek le a francia kormányzat alatt álló szíriai mandatárius terület bizonyos részeiben. A francia kormány előtt egy memorandum fekszik, mely részletes adatokat tartalmaz arra nézve, hogyan lehetne Szíriában, a palesztinai határ közvetlen szomszédságában nagyobb kiterjedésű zsidó telepítést megindítani. Az ITA megbízható szíriai forrásból szerzi azt az információt is, hogy több szíriai notabilitás, köztük a szíriai kormány egyes tagjai, szükségesnek tartják az ország kapui nyitását a zsidó bevándorlás számára, mert azt remélik, hogy ilyen folyamat Szíriában is ugyanolyan prosperitit teremtené, mint amilyen ma Palesztinában uralkodik.

Az ITA szerint de Martel gróf, Szíria főköormányzója, hajlandó elősegíteni a zsidó bevándorlást Szíriába, különösen arra való tekintettel, hogy Franciaország milliókat fizet rá évente a szíriai mandatárius közigazgatásra, míg a szomszédos Palesztina hatalmas költségvetési felesleget mutat fel. A főköormányzó környezetéből származó hírek szerint de Martel gróf kijelentette, hogy ha százezer

zsidó élne Szíriában, gyökeresen megváltozna a szíriai lakosság katasztrófális gazdasági helyzete.

Szíriában egyébként is nagy készség mutatkozik az arab földesurak körében a zsidó földvásárlás irányában és a Jewish Agency ennek alapján tárgyalásokat indított meg több szíriai notabilitással nagyobb földterületek megvételére a szíriai palesztinai határ mentén. Ezekkel a tárgyalásokkal állott összefüggésben dr. Weizmann Chaim és Mose Shertok, a Jewish Agency politikai osztálya vezetőjének szíriai látogatása de Martel gróf főköormányzónál. A cionista vezérek részletesen megvitatták a szíriai hatóságokkal a szíriai zsidó kolonizáció lehetőségeit.

Ezzel egyidejűleg egy német zsidó magántársaság az irak határ közelében levő szíriai földeken folytat vizsgálatokat kolonizációs lehetőségek irányában, miután az arab földbirtokosok eladását ajánlatokat tettek a kormányhoz. Másával ezekre a földekre vonatkozólag. Megbízható jelentések szerint ötvenzer négyzetkilométer kiterjedésű, termékeny földről van szó. Ha a tárgyalások és a vizsgálat kedvező eredménnyel végződik, úgy egy privát kolonizációs társaság alakul és nagyszabású telepítési akciót indítanak meg a német zsidókkal.

külc
kö
vé

Bucuresti.
A nemzeti m
venyjavaslat
zeli napokba
ország kiseb
zött érdeklőd
vaslatot, mel
nak a viták
sebb hírek
belügyi almi
volt az, amely
nyugtatta a
jelentette, ho
román állar
nemzeti-égüké
törvényjavasl
szült és az edd
javaslatoktól
A törvényjav
seli: „Javaslat
latatoknál val
terközi bizotts
latot, amely
fekszik.

A törvény
közül a munka
törvényekről.
venyhözás tám
elemet, ez az o
osokból, másré
eszközök hiány
alkalmazták. R
hogy Románia
lenben konciliá
gen állampolgá
bár a környező
zóiag sokkal sz
Igy Bulgáriába
kalmazása (ilos
országban, Ma
kiában, Ausztri
kiában és Fran
nek alkalmazás
gorubb törvény
mániában.

A javaslat s
de mi, ipari és
zet 80 százaléka
Az előző törvén
javaslat nem te
lampolgárok kö
tező a törvény
riára, melyre eg
alkalmazotti ka

A fizetések, h
és mindennéven
— kivéve az os
külföldi állampö
vagy tisztviselők
lathatja meg gló
selő és alkalmaz
szeg 30 százaléka
Az adminisztr
az igazgatóság t
ság és a közvetle
zött maximum 50
helyet idegenek
ke feltétlen roma
legyen.

Azok a vállala
életbelépése után
haladékat kapnak
zicóhoz alkalma
terminusit kapnak
lyek szerződésbel
nem tudnak hama
törvényhez.

Egyéb vállalat
hat havi határidő
vállalataikat a t
átszervezni. Mind
április 1-ig a váll
és kereskedelmi m
tot benyújtani a
selők számára, s
nemét, minőségét,
lapotát.

A törvény meg
latásokat, amelyk
gálják. Ezekről a

Nem tesz nemzetiségi különbséget állampolgárok között a nemzeti munka védelméről szóló törvényjavaslat

A törvényjavaslat eredeti szövege

Bucuresti, április 16. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti munka védelméről alkotott törvényjavaslat, mint ismeretes, már a közeli napokban parlament elé kerül. Az ország kisebbségi közvéleménye felfokozott érdeklődéssel várja ezt a törvényjavaslatot, mely körül hónapok óta folytak a viták és arról már a legellenlétebb hírek kerültek forgalomba. **Iamandi** belügyi alminiszter ismeretes beszéde volt az, amely végül is valamennyire megnyugtatta a közvéleményt, Iamandi kijelentette, hogy a törvényjavaslat csak román állampolgárokat és nem román nemzetiségűket említi. A most megjelent törvényjavaslat is ilyen szellemben készült és az eddigi munkavédelmi törvényjavaslatoktól csak kevésben különbözik. A törvényjavaslat a következő címet viseli: „Javaslat a román elemeknek a vállalatoknál való alkalmazásáról.” A miniszterközi bizottság már elkészítette a javaslatot, amely most minisztertanács előtt fekszik.

A nemzeti munka védelmének indokolása

A törvény indokolásában ismertetést közöl a munka védelmében eddig hozott törvényekről. 1888. óta a román törvényhozás támogatni igyekezett a román elemet, ez azonban egyfelől politikai okokból, másrészt pedig komoly ellenőrző eszközök hiányában szigorúan sohasem alkalmazták. Rámutat az indokolás arra, hogy Románia egy multban mint a jelenben konvencionálisnak mutatkozott az idegen állampolgárok befogadását illetően, bár a környező államokban erre vonatkozólag sokkal szigorúbbak az intézkedések. Így Bulgáriában az idegen munkások alkalmazása tilos, Jugoszláviában, Lengyelországban, Magyarországon, Csehszlovákiában, Ausztriában, Dániában, sőt Angliában és Franciaországban is az idegenek alkalmazása tekintetében sokkal szigorúbb törvények állanak fenn, mint Romániában.

A javaslat szerint pénzügyi, kereskedelmi, ipari és stb. üzemeknél a személyzet 80 százalékának románnak kell lennie. Az előző törvény 75 százalékot írt elő. A javaslat nem tesz különbséget román állampolgárok között. Ez a százalék kötelező a törvény által előírt hat kategóriára, melyre egy vállalat tisztviselői és alkalmazottjai kora felosztható.

A külföldiek maximális javadalmása

A fizetések, házbérlések, napi díjak és mindennemű nevezendő renumerációk — kivéve az osztalékokat — amelyet a külföldi állampolgárságu alkalmazottak, vagy tisztviselőknek fizetnek ki, nem haladhatja meg globálisan az egész tisztviselő és alkalmazott karnak kifizetett összeg 30 százalékát.

Az adminisztrációs személyzet, tehát az igazgatóság tagjai, a felügyelőbizottság és a közvetlen igazgatóság tagjai között maximum 50 százalékig foglalhatnak helyet idegenek. Az igazgató tanács elnöke feltétlenül román állampolgár kell, hogy legyen.

Két évi haladék

Azok a vállalatok, amelyek a törvény életbelépése után alakulnak meg, két évi haladékot kapnak, hogy a törvény dispozicióihoz alkalmazkodhassanak. Hasonló terminust kapnak azok a vállalatok, amelyek szerződésbeli kötelezettségeik miatt nem tudnak hamarabb alkalmazkodni a törvényhez.

Egyéb vállalatoknak a törvény csak hat havi határidőt biztosít, mely idő alatt vállalataikat a törvény szellemében kell átszervezni. Minden év végétől számítva április 1-ig a vállalatok kötelesek az ipari és kereskedelmi minisztériumhoz táblázatokat benyújtani a foglalkoztatott tisztviselők számáról, megjelölve a tisztviselő nemét, minőségét, fizetését és családi állapotát.

A törvény meghatározza azokat a vállalatokat, amelyek a nemzetvédelmet szolgálják. Ezekről a vállalatokról külön mi-

nisztertanács napló fog intézkedni. Személyzetük inkadrálásáról az ipari és kereskedelmi minisztérium fog gondoskodni, mely előbb meghallgatja egy speciális bizottság véleményét, mely a vezérkar, az ipari és kereskedelmi minisztérium, és a munkaügyi minisztérium egy-egy delegátusból fog állani.

A tisztviselői kar inkadrálása minden évben megtörténik és a tisztviselői karban történő változásokat is az ipari és kereskedelmi minisztérium dönti el.

A törvény az ellene vétőket a következő megtorlásokkal sújtja:

1. Az államnyújtotta előnyök megvonása.
2. Az állami szállításokból való kizárás.
3. A vállalat hat hónapra terjedő felüggesztése.
4. A vállalat megszüntetése.

Szankciókban részesülnek azok is, akik más minőségben használják fel alkalmazottaikat, mint ahogy az a kimutatásban fel van tüntetve. A törvényt végrehajtási utasítás fogja kiegészíteni.

Messzeágazó selyemcsempészszövetkezet után nyomoz a nagyváradai rendőrség

Nagyváradról Temesvárra, Temesvárról Szatmárra vezetnek a nyomozás adatai

Oradea, április 16. (Az Uj Kelet tud.) Feltűnést keltő nyomozást kezdett napokkal ezelőtt a nagyváradai rendőrség, melynek információi szerint a határszélen nagyszabású csempészervezet működik és látja el selyemanyaggal az országgrész nagyvárosait. A nyomozás fokozatosan épül ki és fedi fel a csempészervezet egyes ágait. Tegnap Borodin György rendőrkomiszár három detektív társaságában Temesvárra utazott át, ahol házkutatást tartott a Textilia angros cég raktárában. A Textiliánál haterzer darab selyemkendőt talált a rendőrség, amelyet elkobzott azzal, hogy gyanus eredetűnek

találja. A Textilia cég vezetői azzal védekeztek, hogy az árut szabályszerű számlával kísérve egy szatmári cégtől vásárolták és nem tudták, hogy az csempészett áru is lehet.

A Textiliánál elhangzott vallomás alapján Borodin komiszár tegnap Szatmárra utazott át, ahol megkezdte a nyomozást az irányban, hogy az említett szatmári cég hogyan jutott a csempészárak birtokába. A nagyváradai rendőrségnek ez a nyomozása az érdeklőt kereskedelmi körökben nagy feltűnést keltett és várható fejleményei elé érdeklődéssel tekintenek.

Mindenki öröme!
Mindenki meglepetése

Szőke Szakáll

a legnagyobb komikus személyes fellépte
19-én a CAPITOLBAN

Elisabeth Bergner Palesztinába készül...

Érdekes beszélgetés Elisabeth Bergnerrel a nagy zsidó művésznővel, akinek filmjét betiltották Németországban

Jeruzsálem, április 16. Ez a beszélgetés, amelyet most — mint érdekes visszaemlékezést — elevenítünk fel, pontosan egy évvel ezelőtt folyt le Londonban, ahol a művésznő akkor ugyancsak a filmen, mint a színpadon sorozatos sikereit aratta. Eppen a németországi zsidó bojkott szomorú dátuma: április 1. előtt állottunk.

Hosszas hallgatás után szólalt meg, fájdalmasan, szomorúan:

— Ön zsidó — mondotta — és meg fogja érteni, hogy ezekben a napokban alig tudok másokkal beszélni, mint zsidókkal... Es ön most éppen Németországból jön. Meg tudná nekem magyarázni, mit akarnak ezek az emberek tőlünk?... Mit vétettünk ellenük? Én művésznő vagyok, soha sem törődtem politikával, nem értek hozzá, nem tartoztam semmiféle párthoz, nem írtam egy betűt sem, nem tartottam egyetlen beszédet sem... csak játszottam és játszottam. — Iratai közül kikeres egy

német újságot, amely a legantiszemitebb karikatúrát közli róla. Hirtelen felugrik, nagy szemei tüzből égnek és szenvedélyesen folytatja:

— Mondja, miért bántanak? Mindig a legjobbat nyújtottam nekik. Utolsó esépp véretem arra fordítottam, hogy a legtökéletesebbet nyújtsam nekik a művészetben... Semmit sem értek mind abból, ami most Németországban történik. És ha ma német lapok azt írják rólam, hogy idegen vagyok a német közönség számára, hogy nincs számára semmi mondanivalóm, hogy nem akarok többé rólam tudni, úgy azt kell mondanom: ez nem igaz! Megtilthatták a közönségnél, hogy filmjeimet megnézzék, megtilthatták az újságoknak, hogy rólam jót írjanak, de nem irhatják ki az emlékeimet azok lelkeiből, akik engem különféle szerepeimben láttak és megszerettek, becsültek. Bizonyítékom erre a sok ezer és ezer levél, amelyeket a birodalom minden

VIM

TAKARITÓNÓ

A DOBOZBAN

...mindent tisztít, semmit sem karcol

részből, a legvidékiebb Németországból is kaptam... Mit vétettem én most ezeknek egyszerre?

— Ön zsidó, kedves Bergner, — mondtam szeliden...

Szinte suttogva felelte:

— Csak azért, mert zsidó vagyok? Hát ez az egész bűnöm? — Majd ki egyenesedett törekeny alakja, — Igen, zsidó vagyok. Ide hallgasson: mindig tudtam, hogy zsidó vagyok, soha sem tagadtam. De a mai napig soha valójában át nem éltem ezt. A legmélyebb érzéseket a szerenestlenség órájában éljük át. Zsidó vagyok, büszke vagyok zsidóságomra. Akárom, hogy mindenki tudja, hogy zsidó vagyok. Ne csak azok tudják meg, akik ma gyaláznak, de tudják meg azok is, akik szeretnek és becsülnek. Nem tudnám elviselni a tudatot, hogy valaki azt gondolná rólam, hogy a zsidó Bergner el akar bujni a művésznő Bergner mögött. Tudják meg ezt ellenségeim és barátaim egyaránt... A zsidókhoz tartozom!

— Angliában marad? — kérdezte, amikor kissé megnyugodott.

— Nem, Palesztinába megyek, — feleltem.

Szembe ült velem. — Meséljen nekem valamit Palesztiáról, Istenem, olyan keveset tudok ezekről a dolgokról. Szégyellem. De annyit tudok, hogy ez a mi őshazánk és hogy nagyon sok zsidó tér oda vissza. Meséljen nekem Palesztináról... És én beszéltem neki Palesztináról és ő olyan áhitattal és átszellemülten hallgatta, mint egy hívó gyerek, amikor legkedvesebb témájáról beszél neki a tanító...

Bucsuázskor megrázta két kezemet: — Kívánom önnek, hogy Palesztinában, ahová most készül, sok-sok szerenese kísérje utjain és felejtse el mind azt, amit ezekben a napokban átélt. Irjon nekem gyakran...

— És mikor jön maga Palesztinába, kedves Elisabeth Bergner?...

A földre nézett elmerengve.

— Nem tudom. Szeretnék mielőbb ki-menni, de mikor, ki tudja mikor?

Egyszerre felcsillantak a szemei és az egész beszélgetés alatt most mosolygott először, amikor azt mondotta:

— Biztos, hogy egyszer kijövök Palesztinába. Nem tudom, mikor... de egyszer én is ott leszek... A viszontlátásra tehát... Palesztinában!

C. Z. Klitzel

— Metianu kapitány megemlékezése a hirtelen elhunyt Călugaru kapitányról.

Hétfőn reggel ült össze először a husvéti szünet után a kolozsvári hadbírósg. A tárgyalások megkezdése előtt, Metianu kapitány katonai ügyész néhány szóval emlékezett meg a néhány nappal ezelőtt hirtelen elhunyt Călugaru katonai ügyész emlékére. Beszédében méltatta az elhunyt ügyészt, aki hosszú ideje állott a hadbírósg szolgálatában és aki szabadságra utazott haza Karánsebesre szüleihez és nem tért többé vissza az ügyészi asztalhoz. A tanács Gaigiu ezredes elnök letével állva hallgatta végig Metianu katonai ügyész megemlékezését.

ek szemtanuk az az ötérvékü at Strohscneider
gtek a perselyek, közönség annál rohschneider mű. uságérését.
kezik a tragédia.
ot. Strohscnei- asztják az asztalt a széket, a drót itt helyet szemel ik.
télre ereszti a re. S abban a pil. léce, amely a kö. teher nagyobbik t. Strohscneider széket s miután lyt, lábával a kö szoritani. De a s Strohscneider megfordulva. — r annak a háló hely a rekvizitu. menyésze kife- p leszakadt alar szeszuzott tagok t el a földön.
sig tartott esu- nyü tusa. A kö- ze nem utda, t azt hitte, hogy z tartozik. Ami- tömegem, hogy t, szörnyü pá- gen és mindenki tlen embert.
tték a Perl és lévő JonaFéle rger azonnal in d az egybegyült rtottak fölötte. munka árán si- a tömeget szét. ok szállították királyát...
sszor 53 éves. ven esztendeje a vele az egész ségét, apjától, ént semmi baja ltört alatta a len folytán ösz- nalál között le.
ren.
renesége. Schön Dezső
itési an gazdasági nízációtól eresen megvál- katasztrófális nagy készség urak körében a an és a Jewish rgyalásokat in. abilitással na- ételére a szir. Ezekkel a tár. függésben dr. Sherlock, a Je- rállya vezetőjé- lartel gróf fő. vezérek részle- a hatóságokkal lehetőségeit. német zsidó tár közelében at vizsgálato- ek irányában. sok eladás ny hozzájár. vonatkozólag. int ötvenezet ryalások és a nyel végződik. április társaság itési akciók ókka.

SPORT

A zsidó sport ünnepe
BudapestenBudapesten tartotta meg első világkonferenciáját
a Makkabi világszövetség

Budapest, április 16. A Makkabi világszövetség, amely 34 különböző állam zsidó sportegyesületeit foglalja magában és amelynek élén Lord Melchett áll. Budapestre hívta egybe első világkonferenciáját. Az előkészítés munkálatait Budapesten a VAC (Vívó és Atlétikai Club) vállalta magára s a pesti izr. hitközség becsátott megfelelő helyiségeket szék-házában a világkonferencia rendelkezésére.

Kedden kora reggel érkeztek Budapestre a Makkabi külföldi delegátusai, névszerint a következők: Dr. Hermann Lelewer (London), aki a Makkabi ügyvezető elnöke s ebben a minőségben az itt tartott világkonferencia tanácskozási is vezette, továbbá Auszriából Erich Engel (Wien), Bulgáriából Albert Kiosso (Szófia), Albert Moskona (Szófia), Csehszlovákiából Samu Beinhacker (Prága), Leo Czuczka (Brünn), Ing. Ernst Fuchs (Prága), Adolf Jellinek (Bratislava), Viktor Mautner (Prága), Oskar Scharf (Prága), Franciaországból Osip Pernikoff (Párizs), Jugoszláviából Julio König (Zágráb), Lengyelországból dr. Menes Dückes (Varsó), Németországból dr. Hans Friedenthal (Berlin), Karl Lewisohn (Berlin), dr. Robert Weinberg, Vereá (Bukarest). A külföldi vendégeket a pályaudvaron a VAC küldöttsége fogadta, dr. Vilner Ferenc főtitkár vezetésével.

A világkonferencia ünnepélyes megnyitása

A Makkabi külföldi delegátusainak ünnepélyes fogadtatása kedden délelőtt a pesti izr. hitközség székházának dísztermében folyt le, amely erre az alkalomra zsúfoltáig telt meg. Az elnöki elmélvénnyel dr. Párkány Frigyes kormányfőtanácsos, a VAC elnöke, dr. Hermann Lelewer, a Makkabi ügyvezető elnöke, Stern Samu m. kir. tanácsos, az Országos Iroda és a pesti izr. hitközség elnöke, Szántó Jenő, az Országos Iroda és a budapesti izr. hitközség alelnöke, dr. Hevesi Simon, a pesti izr. hitközség vezető főrabijja, dr. Kiss Arnold, a budapesti izr. hitközség vezető főrabijja, dr. Grossmann Zsigmond, a pesti izr. hitközség rabijja, Kramer Miksa, a pesti Chevra Kadisa elnöke, dr. Barna Károly, dr. Blum Ödön, Nagy Andor előljárók, Epp. Sándor főtitkár foglaltak helyet.

Dr. Párkány Frigyes, a VAC elnöke nyitotta meg német beszéddel a világkonferenciát és meleg szavakkal emlékezett meg Lord Melchettől, a Makkabi elnökéről, aki a világkonferencián nem jelenhetett meg.

Stern Samu udv. tanácsos, a pesti izr. hitközség elnöke üdvözölte ezután a konferenciát ugyancsak németül:

— A Makkabi világszövetség — mondotta — a sportnak zsidó intézményeit foglalja világszerte egybe és ezzel a munkájával valóban a zsidó szolidaritás építőkőjét szolgálja, mert a sport az az energiaforrás, amelyből az alkotás erejét merítheti, a sport a védőpajzs, amely öntudattal és önérettel páncéloz bennünket minden méltatlansággal szemben, a sport az a lendítő erő, amely a nemzetek szolidaritását is előmozdítani van hivatva.

— A pesti izr. hitközség épp ezért nagy súlyt vet arra, hogy az ifjúság körében a sportot fejlessze és ezért tartotta szükségesnek, hogy a legmelegebben, a legnagyobb áldozatkészséggel is felkarolja a magyar zsidóság reprezentatív sportklubját, a VAC-ot. Mi is át vagyunk hatva attól a meggyőződéstől, hogy csupán a szellemnek és erőnek összefogásával állhatja meg a zsidóság a helyét a mai nehéz időkben és amikor mi a sportot a magyar ifjúság körében oly zrettel ápoljuk és a mi zsidó sportintézményeinket ennyire felkaroljuk, tesszük ezt abban a tudatban, hogy ezzel zsidóságunkban erősítjük meg ifjúságunkat, mert a sport jellemfejlesztő, léleknevelő hatása zsidó hűségünkben is megszilárdítja a lelkeket.

Ezután dr. Lelewer Hermann, a Makkabi világszövetség ügyvezető elnöke

emelkedett szólásra, hogy a Makkabi világszövetség nevében megköszönje a meleg üdvözléseket. Köszönetet mond Lord Melchett nevében is és közölte a Lord ama üzenetét, hogy rövidesen Budapestre jön, hogy az angol zsidóság, valamint a Makkabi üdvözlését tolmácsolja. Ezután a Makkabi 34 államban kifejtett munkájáról számolt be. A Makkabi van hivatva arra, hogy megépítse azt a nagy hidat, amely az idősebb és a fiatal generációt összehozza egymással. Meleg szavakkal mondott köszönetet Stern Samu elnöknek, a pesti izr. hitközség vendégszerető fogadtatásáért. Ha mi zsidók — ugymond — vándorló utunkban bár, hova kerülünk más zsidók körébe, nem érezhetjük magunkat idegeneknek, mert testvéri érzés árad felénk.

A diszülés közönsége lelkes ovációval fogadta dr. Lelewer szavait, majd dr. Hevesi Simon vezető főrabijja mondott magasszárnyalású beszédet a Makkabi üdvözlésére.

A pesti hitközség diszüksége rája a Makkabi tiszteletére

Kedden este 9 órakor diszvacorát rendezett a pesti izr. hitközség előljárósága a Goldmark-teremben a Makkabi külföldi delegátusainak tiszteletére.

A pohárköszöntők sorát Stern Samu elnök nyitotta meg. Üdvözölte a Makkabi világszövetség külföldi delegátusait, majd Lord Melchettre, a Makkabi távollévő elnökére, dr. Lelewer ügyvezető elnökre, a külföldi delegátusokra s a megjelent vendégekre emelte poharát.

Dr. Kiss Arnold, a budapesti hitközség vezető főrabijja mondott ezután német nyelven emelkedett szellemű beszédet. A Makkabi tagjaiban — ugymond — a bibliai ígének megtestesítését látjuk: a zsidóság ifjúságának erős kezét, amely a szolgásgát és a megalázást a maga erejével megszünteti.

Dr. Lelewer Hermann beszédében a magyarországi zsidóságot méltatta, majd a Makkabiról beszélt. A Makkabi világszövetség a zsidóság testi és lelki regenerációjáért küzd. Nekünk helyre kell állítatnunk lelki egységünket és fel kell világosítsuk testvéreinket, hogy az egyén egymagában semmit sem jelent, csak a közösségben van az erő és az együvértartozásnak ezt a tudatát akarjuk ifjúságunkba belenevelni! De akarjuk azt is, hogy a mi embereink a tornacsarnokokban és sporttereken helyül tudjanak állni és helytállásukkal zsidóságunk becsületét és tekintélyét növeljék.

A nagyhatású beszéd után dr. Dési Géza képviselő szólalt fel:

— Büszkeséggel és örömmel hallottuk — ugymond — Lelewer elnök ur szavait, amelyek szívből fakadtak és szívünkbe hatottak. Mi mindent tudunk, mindent megértünk, mert nekünk már mindenben részünk volt. A mi történetünkben minden megvan, ami a zsidó embert arra emlékeztetheti, hogy a föld porából származunk. Mi a multak forrásából merítjük a jelen képés és hidaljuk át a jövő ismeretlen távlatait. Mi híven kitartunk a mult zászlaja mellett és büszkék vagyunk, hogy mint zsidók élhetünk és szenvedhetünk, mi szívesen szenvedünk, mert a szenvedés nemesít és erősít. Nemcsak az egyének, hanem a nemzetek életére vonatkozóan is arra tanít a történelem, hogy csak oly nemzetek válnak hatalmasokká, amelyek sok szenvedésen mentek keresztül és amelyek a szenvedések tüzeiben megacélozódtak.

Ezután egymás után állottak fel a különböző nemzetek delegátusai: Osip Pernikoff párizsi delegátus, aki francia nyelven mondott beszédét héberül fejezte be: achenu bene Jiszrael! Be Hungaria, Hedad! (Éljenek zsidó testvéreink Magyarországon!); dr. Robert Weinberg-Vereá bukaresti delegátus, dr. Alfred Rabbau berlini delegátus, Julio König zágrábi delegátus, Leo Czuczka brünni delegátus, aki németül, Albert Kiosso szófiai delegátus, aki bolgár nyelven beszélt a Budapesten született Herzl Tivaddarról, a cionista eszma erejéről. „Lesana Hohaa Bijerusalajim“-mal fejezte be be.

szédét. Mély hatást gyakorolt dr. Mannes Dückes varsói delegátus héber beszéde, melyet hosszantartó, lelkes taps fogadott.

A Makkabi világkonferencia tanácskozásai

A megnyitó diszülés után a Makkabi külföldi delegátusai megtartották egész napra és a rákövetkező éjjelre kiterjedő fontos tanácskozásait a hitközség előljárósági termében. A tanácskozást Lelewer dr. referátuma vezette be. Megemlékezett a prágai cionista kongresszussal kapcsolatban rendezett nagyszerű sportakadémiájáról, amelynek a nagy erkölcsi siker dacára súlyos deficitje volt és ennek a deficitnek a terheit nyögő ma is a Makkabi.

A Makkabi hivatásáról beszélve kifejtette, hogy Kelet-Európában az a feladata, hogy az általa képviselt zsidó mozgalom révén megkedveltesse a gettó zsidóságával a sportot. Nyugat-Európában viszont a sportoló zsidó ifjúságot akarja a sport útján visszavezetni a zsidósághoz. Itt nem volt eddig zsidó ifjúsági nevelés és ezért kell itt a zsidó sportnak

a maga hivatását teljesíteni. A prágai kongresszus után kint jártam Palesztinában — folytatta dr. Lelewer —, élmény volt számomra ez az új Palesztina-látogatás. Tárgyalt a palesztinai instruktoriskola alapítása érdekében a Makkabi és a Jewish Agency ottani vezérével, Haifa, Tel-Aviv és Jeruzsálem vetélkednek egymással, hogy hol legyen az iskola. Mind-egyik a legnagyobb kedvezményekkel igyekszik a maga számára biztosítani a nagyjelentőségű intézményt.

Beszámolt ezután a new-delhi olimpiászról, amelyen a palesztinai Makkabi most először vett részt. A jisiv nem adott egy fillért sem hozzá, a Makkabi fedezte az összes költségeket. Egy másik fontos probléma, hogy résztvegyen-e a Makkabi az 1936. évi berlini olimpiáson. A palesztinai olimpiai bizottság fog ebben a kérdésben határozni. Lord Melchett ellene van.

A nagyérdemű referátum után az egyes országok jelentéseit következtek. Elhatározták, hogy az 1935. évi zsidó olimpiászot Tel-Avivban fogják megrendezni.

Gyengén szerepelt Románia két kísérleti válogatottja

Cluj, április 16. (Az Uj Kelet tud.) Románia labdarugó sportja április 29-én Bukarestben nehéz tűzpróba elé lesz állítva. A labdarugóvilágbajnokságért folyó selejtező küzdelemben Jugoszláviával kerül szembe, hogy győzelem esetén kvalifikálja magát a 16-os döntő keretben való részvételre. Am Jugoszlávia legyőzése korántsem látszik biztosítottnak, ezért a legalaposabb előkészítésre van szüksége válogatottunknak, hogy ezen a meceszen megállhassa a helyét. A nagy mérkőzésre való előkészítésként két kísérleti válogatottat állítottak össze, mely barátságos mérkőzés keretében a cseh profibajnokság negyedik helyezését, a Bohémians együttesét látta vendégül a válogatott formák megfigyelésére. A mérkőzések eredménye azonban egyáltalán nem megnyugtatók, sőt az erősebb A válogatottnak 3:2-ös veresége komoly gondokat okoz.

Románia B-Bohemians 3:2 (1:1)

Bucuresti, április 16. Szombaton délután Románia B) kísérleti válogatottja győzött a cseh proficsapat Bohemians ellen. A csapatok felállítása:

Bohemians: Hustava, Bernacek—Voba, Halla—Lankaus—Tirpek, Baron—Ceh—Beiblo—Irlieck—Cervený.

Románia B): Burdan, Suciulescu—Sfera, Dehelean—Gain—Fusoiu, Beke—Ploesteanu—Klimek—Fried—Barbu.

Bohemians - Románia A 3:1 (1:1)

Bucuresti, április 16. Románia A) válogatottja, mely a mai körülmények között sikerültnek ítézték, gyenge játékkal hatalmas meglepetést okozott, bár a csehek ugylászik erre a mérkőzésre spóroltak erejükkel, mert szombati gyenge játékkal ellentétben, ideális futballt játszottak. Az A) válogatott felállítása ez volt: Püllök (Sepsi), Burger—Albu, Dehelean—Juhász—Cuedan, Bindea—Barátky—Sepsi—P. Valeov—Dobay.

CFR-Haggibbor 5:1 (3:1)

Cluj, április 16. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor fiatal erőkből álló együttése vasárnap meg nem érdemelt vereséget szenvedett a vasutasoktól. Ugyanis az első félidő 40. percéig egyenlő ellenfele volt a CFR-nek, amikor is a csapat legjobb embere Zélig megsérült és ettől kezdve a 10 emberrel játszó csapat nem tudott ellenállni a vasutasok ostromának. A gólokat Costa (3), Nicusan és Szilágyi, illetve Zélig lőtték. Constantinescu nem volt teljesen pártatlan bír.

Belföldi eredmények

Bukarest. Juventus—NAC 4:2 (3:2). A szombaton lejátszott mérkőzésen a Juventus megérdemelt győzelmet aratott a lejtörtnek látszó NAC fölött.

Universitatea komb.—Sportul Studentesc 0:0. Az idő rövidsége miatt csak 2x20 perces időt játszottak az egyetemi csapatok, mely eredmény nélkül végződött.

Nemzeti bajnoki mérkőzések

Brassó. Brasovia—Tricolor (Ploesti) 6:0 (3:0). Zubogó esőben játszottak a mérkőzést, melyet a jobb hazai csapat nyert meg.

Nagyszében. Mures—Soimii 4:1 (1:0). Megérdemelt győzelem.

Bajnoki, barátságos és nemzetközi mérkőzések

Temesvár. Nemzet—Ripensia—Kunizsi kombinált 3:1 (1:0). A Nemzet szép játékkal győzött a tekintélyes játékerőjű kombinált ellen. A pestiek mindhárom gólját Odry lőtte. Rapid—Herta 2:0 (1:0). TMTE—Electrica 0:0. Meglepetés.

Zsombolya. TAC—ZsSE 7:0 (2:0).

Resica. UDR—RMTE 3:0 (1:0).

Nagyvárad. Törökvs—AMTE 1:0 (0:0).

A mérkőzés egyetlen gólját a második félidő 20. percében Boksa lőtte. Makabea—PTT 2:1 (0:1). Bajnoki.

Arad. Bajnoki eredmények. AAC—Hakoah 3:0 (0:0). ATE—Soimii 12:1 (6:1).

Olimpia—Unirea 4:0 (1:0). Transilvania—Tricolor 2:1 (0:0).

Brassó. CFR—Ivria 11:0 (3:0). Gloria—Iar 2:1 (1:0). Meglepetés.

Braila. Kispest csapata 5:1 arányban győzött a galaci DVA ellen.

Külföldi eredmények

Ausztria—Magyarország 5:2 (3:2)

Cluj, április 16. (Az Uj Kelet tud.) Az 58.000 néző előtt Bécsben megtartott 74-ik osztrák-magyar mérkőzést az osztrák csapat nyerte. A mérkőzésnek, mint vasárnapi számunkban is megírtuk, a magyarok pillanatnyi jóformája ellenére és a hazai pályán kívül is az osztrák csapat volt a favoritja, melynek minden részvevédelem halsor és csatársor kiváló volt, míg az amugyis gyenge magyar védelem Törös beállításával csak bizonytalanabbá lett. A válogatottak felállítása a következő volt: Ausztria: Platzer—Cisar, Sesta—Wagner, Smistik, Nauseh—Zischek, Bican, Sindelar, Sehall Viertel.

Magyarország: Háda—Törös, Bíró—Laky, Mór, Szalay—Markos, Vincze, Sárosi, Toldi, Kemény.

Brünn. Brünn—Budapest válogatott 5:1 (2:1).

London. Anglia—Skócia 3:0 (1:0).

Az amatőr ökölvívó Európa-bajnokság eredményei

Budapestről jelentik: Tegnap befejeződtek az ökölvívó Európa-bajnokság küzdélméi, melyek a következő végeredményeket hozták:

Légsúly. 1. Palmer angol, 2. Kubinyi magyar.

Bantamsúly. 1. Énekes magyar, 2. Cederberg svéd.

Pehelysúly. 1. Kaestner német, 2. Frigyes magyar.

Könnyűsúly. 1. Fachin olasz, 2. Harangi magyar.

Weltersúly. 1. Mc. Cleava angol, 2. Varga magyar.

Középsúly. 1. Szigeti magyar, 2. Majchriczky lengyel.

Kisnehézsúly. 1. Zehetmayer osztrák.

Nehézsúly. 1. Baerlund finn, 2. Runge német.

A nemzetek nagydíját a magyarok nyerték 22 ponttal (2 első, 4 második helyezés), 2. Anglia 12, 3. Németország 12 ponttal.

F
robba
spa
é
Válságba

Madrid, április 16. A város alapításának 800. évfordulójának alkalmából a városi tanács a városi színházban ünnepélyes műsort rendezett. A műsorban a városi zenekar és a városi kórus is részt vett. A műsorban a városi kórus is részt vett. A műsorban a városi kórus is részt vett.

Titkos
mellet

Párizs, április 16. A városi tanács a városi színházban ünnepélyes műsort rendezett. A műsorban a városi zenekar és a városi kórus is részt vett. A műsorban a városi kórus is részt vett.

Papilia
let

Pavel Constantin

Cluj-Kolozsvár, Kelet tud.) Első Uj Kelet, hogy a te a kolozsvári o ház koncesszióját stantin igazgató-nul. Az egyszál bontásnak aligha amennyiben Pa cosszió-szerződés si perrel fogja me rendeletet. Hétfőn az Oper domásul is adtal vetkezett rezsimv élére dr. Victor F nár, az operához kormánybiztos ké élére újra Zaharia kormány. Hétfőn délelőtt egy inspektora és közölte a rendk jelentette, hogy minősíti és perre A művészi és i mert népszerű egy zése nem hatott mert kinevezésére

Fegyverroponogás és bomba-robbanások közepette zajlottak le a spanyol köztársaság harmadik évfordulójának ünnepségei

Válságba került a spanyol kormány az igazságügyminiszter lemondatása miatt

Madrid, április 16. A spanyol köztársaság alapítása harmadik évfordulójának nemzeti ünnepén Barcelonában zavargás volt lövöldözéssel, 2 halottal és 8 súlyos sebesüléssel. Santanderben letartóztattak 14 kommunistát, akik a német és az olasz konzulátusok ablakait beverték. Bilbaóban a bász nácionalisták és a republikánusok között voltak véres összeütközések husz sebesüléssel. Sevillában a köztársasági gárda diszfelvonulását fasiszták megzavarták. A karhatalom csak hosszabb idő múltán állította helyre a rendet. A fasiszták sevillai egész vezetését letartóztatták.

Ugyanekkor Sevillában a népakeió elnökének háza előtt bomba robbant. Az explózió nagy anyagi kárt okozott. Több letartóztatás történt.

Madrid, április 16. A spanyol kormány súlyos válságba került. Valdes Alvarez igazságügyminiszter néhány nappal ezelőtt a cortezben nem nagyon

hizelgő módon emlékezett meg az 1930. évi jaci felkelés szervezőiről, pedig ez a felkelés vezetett a köztársaság kikiáltásához. Szembeállította velük az 1932 augusztusában lefolyt monarchista felkelés hősi halottait, ami igen nagy izgalmat keltett köztársasági körökben. Lerroux miniszterelnök felszólította az igazságügyminisztert, hogy mondjon le tárcájáról és tegnap este már a köztársasági elnöknek is bejelentette a miniszter lemondását.

Az igazságügyminiszter a kormányt támogató egyik legerősebb pártnak, a liberális demokrata pártnak tagja és így nincs kizárva, hogy az egész kormány kénytelen lesz lemondani. A minisztertanács egyébként visszavonta azt a rendeletet, hogy a politikai pártok nem használhatják a „nemzeti” megjelölést. A Sanchez Roman vezetés alatt alakuló párt már valószínűleg nemzeti köztársasági pártnak fogja nevezni magát.

Titkos rendőrség talált rá a Párizs melletti Barbizonban a világ elől elrejtőzött Trotzkiyra

Párizs, április 16. Fontainebleau közelében, Barbizon egyik villájában a titkos rendőrség rátalált Trotzkiyra volt orosz népbiztosra, aki titkárjai társaságában több hónapja lakik ott. A volt népbiztos, akinek egy félévvel ezelőtt engedélyt adtak a Korszikában való tartózkodásra, felmutatta Seine et Marne departement prefektusának decemberben kiállított engedélyét, mely szerint jogában áll a megye területén az engedély visszavonásáig tartózkodnia. A volt népbiztos azt állítja, hogy a fehéroroszkótló való félelmében nem mutatkozott nyilvánosan s nem a hatóságok elől bujt el. A rendőrség mindezekig nem foganatosított semmilyen intézkedést Trotzkijjal szemben, de jelentették a felfedezést a belügyminisz-

tériumnak. Lehetséges, hogy amennyiben beigazolódik, hogy a volt népbiztos tényleg nem fejtett ki politikai tevékenységet semmilyen irányban, a személyi biztonságához szükséges intézkedések foganatosítása mellett továbbra is Barbizonban maradhat.

Párizs, április 16. Több lap követeli, hogy Trotzkijt, feleségét és magántitkárait a kormány ne tartsa meg Párizs közelében, hanem intézkedjék Korszikába történő sürgős átkísérésük iránt.

Politikai körökben úgy hírlik, hogy a volt orosz népbiztos a IV. internacionálé összehozásán fáradozik s hogy naponta motorkerékpárossal küldöncök keresték fel külföldről Párizsba irányított s neki szóló üzenetekkel.

Papilian Victor dr. egyetemi tanár lett az Opera igazgatója

Pavel Constantin kivonult az Operától és perrel támadja meg az egyoldalú szerződésbontást

Cluj-Kolozsvár, április 16. (Az Uj Kelet tud.) Elsőnek adott róla hírt az Uj Kelet, hogy a kormány megszüntette a kolozsvári opera és Nemzeti Színház koncesszióját és ezzel Pavel Constantin igazgató az operaházból kivonult. Az egyoldaluan történt szerződésbontásnak alighanem folytatása lesz. Amennyiben Pavel Constantin a koncesszió-szerződés birtokában kártérítést perrel fogja megtámadni a kormány rendeletét.

Hétfőn az Opera tagjainak már tudomásul is adták az operánál bekövetkezett rezsimváltozást. Az Opera élére dr. Victor Papilian egyetemi tanár, az operához nemrég kinevezett kormánybiztos került, míg a színház élére újra Zaharia Barsant állította a kormány.

Hétfőn délelőtt a minisztériumnak egy inspektora és Demetrescu ügyvéd közölte a rendeletet Pavellel, aki kijelentette, hogy ezt törvénytelennek minősíti és perrel fogja megtámadni.

A művészi és írói készségről közs. mert népszerű egyetemi tanár kinevezése nem hatott meglepésszerűen, mert kinevezésének lehetőségéről már

hetekkel ezelőtt is beszéltek. Az új igazgató személyével szemben a város társadalmában általános rokonszenv nyilvánul meg, kérdés azonban, hogy a különben igen sokoldalú és európeai Papilian dr. hogyan fog pótolni egy olyan kiváló szakembert, mint amilyen Pavel Constantin. Meglepő, hogy Pavel Constantin rendezői minőségben sem marad meg az operánál, ami érzékeny vesztesége lesz az utóbbi hónapokban jelentékeny fellendülést mutató állami intézménynek. Az új éraval természetesen visszakerülnek az Operához, mindazok, akik Pavellel való személyes ellentéteik miatt nem kaptak az idén szerződést. Ezek közül örömmel fogjuk viszontlátni Rónay Antal karnagyot, de nem lesznek hasonló érzéseink olyan énekesekkel szemben, akik a múltban is nyugót jelentettek az Opera számára és fellépésük csak a közönség elriasztására volna alkalmas.

Pavel Constantin hétfőn vett buszot az Opera személyzetétől és vonult egyelőre ismét vissza az Opera éléről a magánéletbe.

Szépsége

... ruháinak eleganciája magára vonja az Ő tekintetét...

Chat Noir megsegíti hogy meghódítsa őt!

Az antik kurtezanok ismerték a titkát annak, hogy megszeretessék magukat. Ők voltak a világtörténelemben ismert legnagyobb szerelmek inspirálói. Művészetük nem volt varázslat; nagyon egyszerű eszközöket használtak. Tisztában voltak azzal, hogy a szaglőrzéknek épen olyan nagy szerepe a férfiak meghódításában, mint a látásnak, vagy a tapintásnak, különös figyelmet fordítottak a parfümökre, amelyek toalettjük elmaradhatatlan kiegészítő részét képezték. A modern nők ismerik ezt. Épen ezért volt annyira kedvelt minden időben az illatok keverése. A Chat Noir sikere annak tulajdonítható, hogy emeli a nő báját, épen úgy, mint ahogy egy művészi szobor ruha emeli a női test szoborszerű vonalait. Fecskendezze be testét Chat Noir kölnivizzel mielőtt elmegy hazulról, vagy amikor otthoni toalettjét végzi és olyan nagy lesz az önbizalma mintha a legbájosabb toalettjét, vagy a legeragadóbb kalapiját venné fel.

EAU DE COLOGNE
Chat Noir

A kisiparosok súlyos sérelmei ellen hevesen tiltakozott a kolozsvári iparos-kongresszus

Cluj, április 16. Hosszas előkészület után összeült Kolozsváron az Ipartestület épületében az erdélyi és bánáti kisiparosok kongresszusa. A kongresszuson 47 delegátus 42 ipartestület képviselőjében vett részt.

A nyomonba jutott kisiparosoknak segélykiáltása volt ez a kongresszus. A különböző adók, betegsegélyző intézetek alatt nyugó kisiparosság egyik legsúlyosabb panasza a munkakamarák intézménye és kétségbeesetten tiltakozott ezek ellen.

A minisztériumhoz beterjesztett határozati javaslatban a Moldovan Anton elnökelet alatt megtartott kongresszus a következőket követelte: 1. A kisiparosok ne legyenek kötelezve a munkakamarai tagságra. A mesterkamárak felállításáig, az Ipartestületek lássák el a kamarai teendőket is. 2. Ne kelljen a kisiparosoknak betegsegélyző tagoknak lenni. A kisiparosok alkalmazottai betegségének első 7 napját ne a mester, hanem a betegsegélyző fizesse. 3. Büntessék meg a kontárt és azt,

aki kontárnál dolgoztat. 4. Szüntessék meg a CFR-ben és a katonai üzemeken kívül a kisiparosokkal konkuráló állami műhelyeket. 4. Szállítsák le a hátralékos adókat a lej értékének emelkedésével arányosan, 30 százalékkal. 5. Szállítsák le az adóilletékeket.

A felszólaló kisiparosok rámutattak az új konverziós törvény intézkedéseinek hiányosságaira is. A konverziós törvény semmi segítséget vagy megoldást nem ad a kézműiparnak. Ha a konverziós törvény tényleg segíteni akar az adófizetők sorsán, úgy segítsen a kisiparosokon.

A tanácskozás délután négy órakor fejeződött be.

Sport Enciklopédia

Két hatalmas lexikonkötet. 784 oldal, 500 illusztráció, 50 műmelléklet, egészségvászorokötés, a régi 1500 lej helyett 248 lej LEPAGE-nál Kvár. Postán utánvét, tel portómentesen.

Impozáns keretek között zajlott le a Zsidó Kórházegyesület közgyűlése

Ujra dr. Sebestyén Józsefet választották meg a Kórházegyesület elnökévé

Nagy érdeklődés mellett zajlott le vasárnap délelőtt a Zsidó Kórházegyesület közgyűlése, amelyen a helybeli és vidéki zsidó szervezetek képviselői és a tagok óriási számban gyűltek össze.

Dr. Sebestyén József, a kórházegyesület elnöke üdvözölte a megjelenteket és tartotta meg beszámolóját a kórház első háromévi működéséről, kiemelve különösen azt, amit már sikerült megvalósítani és elsorolva azokat a terveket, amelyek megvalósítása a közeljövő feladatát képezi. Ismertette a kórház létesítésének körülményeit, az építkezéseket, a kórház berendezésének tárgyi és személyi fejletését, a kórház emberbaráti tevékenységét, áldozatkészségét és az eredményeket, amiket elértek. Kegyelettel emlékezett meg a kórház halottairól, valamint az elhalt kórházi orvosokról, dr. Mezey Sándor és dr. Vértés Oszkár egyet, magántanárúról, akik a zsidókérdés orvosi karának diszei voltak. Részletesen ismertette a kórház anyagi helyzetét és köszönetet mondott a kórház minden őszinte barátjának, munkatársának, a Kélcencs Bizottság tagjainak, akik vele együtt működtek ennek a nagy munkának a megteremtésében. Morális kötelességének tartja, hogy külön is kiemlje a dr. Fenichel Mór kórházi igazgató-főorvos vezetését, valamint dr. Neufeld Jenő kórházegyesületi főtitkárnak értékes és önfeláldozó működését és ezért a közgyűlés színe előtt is nekik köszönetet mondjon. Kéri a közgyűlést, hogy a felügyelőbizottságnak a jelentések meghallgatása után a felmentvényt adja meg.

A közgyűlés tagjai az elnököt meleg ünnepélyben részesítették.

Dr. Neufeld Jenő egyesületi orvos főtitkár jelentésében részletesen ismerteti az egyesület programjából eddig megvalósított és tervezett célkitűzéseit, különösen pedig az új propagandától várható eredményeket, amelyek sikeres keresztül vitelével a kórházegyesület új anyagi forrásaihoz fog tudni nyitni a kórház céljaira.

Dr. Fenichel Mór a kórház igazgató-főorvosa tartotta meg ezután beszámolóját a kórház orvosi karának és egyes osztályainak a működéséről. Reámutat a clujai zsidókórház speciális helyzetére, a melyben a kórházi osztályjelleg fenntartása mellett nagy zsidó orvosok meglehetősen nyújtott máris munkateret és munkaalkalmat. Kifejti, hogy mindazt, amit multbeli tapasztalato kréven hasznosnak ismeretek meg, de eddig szervezetükben nélkülöztek, sikerült beilleszteni az eddigi rendszer kereteibe az összes illetékes faktorok egyhangu megelégedésére. A jövőben az egyesület elnökségének és vezetőségének a főorvosi karnak és az igazgató-főorvosnak organizált és egymást kiegészítő és segítő hatásköre, nemcsak meg fogja óvni a kórházat az ingadozásoktól, hanem azt egyenes vonalban, erélyesen, fegyvellemmel, belátással és megértéssel fogja jobb jövő felé vezetni. Hiszi és óhajtja, hogy az egyesület vezetőségének és a kórház orvosi vezetőségének vállvetett és harmonikus korszaka fog elkövetkezni. A kórház orvosi karának önfeláldozó munkája a jövőben még sikeresebb kell, hogy legyen minden mellékelő félreterő vállvetett munkálkodással két fél haladva: a betegek jó ellátására és a kórház felvirágztatására.

Kelemen Bernát a felügyelőbizottság elnöke ismertette ezután az elmúlt évek és a jövő évre előirányzott költségvetések számszerű adatait.

A jelentésekhez elsőnek dr. Klein Miksa ügyvéd szólt fel és reámutat arra, hogy kisebbségi életünk egyik legszebb alkotása a Zsidókórház, amelyre annyi szeretettel tekintünk és amelyért annyi áldozatot kellett hoznunk és kell hoznunk a jövőben is. Az erdélyi zsidóság halálját tolmácsolja dr. Sebestyén József elnöknek, aki nek személye összeforrott a Zsidókórházzal. Ennyit áldozni munkában és pénzben csak az volt képes, akit emberszereteten túl a fiú kegyelet fűt nagyapja emléke iránt. Az ő kezében összpontosultak az egyesek kicsiny és nagy adományai, hogy felépítse a falakat, amelyekben szentélyt létesített az emberszeretet gondolatának, szentélyt a betegeknek és az elesetteknek. Erdély zsidósága elismeri őt hivatott vezérének, vele és mellette maradt a kórház további fenntartásában. — Elismerését fejezi ki dr. Fenichel Mór

kórházi igazgató-főorvosnak a céltudatos kórházi vezetésért. Visszautasítja a támadásokat, amelyek személyét érték, mert ezek igazságtalanok és alaptalanok voltak, mert külső érdekeket szolgáltak és nem a kórház érdekeit. Biztosítani kívánja a kórházigazgatót és az orvosi kart, hogy a kórházegyesület a jövőben is biztosítani fogja a kórházi orvosok működésének zavartalanulását, meg fogja őket védeni minden külső támadás ellen, haladjanak ők csak továbbá is a kötelesség teljesítése útján.

Ismertet egy régi vallási hagyományt, amidőn minden zsidó ember elvitte termékeinek első zsengéit egy kis kosárban a papjának, hogy hitet tegyen vele Isténhez való ragaszkodásának. Mi is el kell hozzuk kis kosárunkban az áldozatkészség cselekvő megnyilatkozását a kórház vezetőségéhez, hogy az áldozat oltárára való helyezésekor felesendüljön az egyetértés és az összetartás éneke a nemesebb intézményünk fenntartásában, hogy megvalósítsuk vele és általa a legszebb ember gondolatot: az emberszeretetet és a betegek gyógyítását. Majd így folytatja:

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Csütörtökön kezdi meg a Magyar Színház társulata negyedik játékciklusát

Csütörtökön este Strauss Richard jubileus hangversenyevel nyitja a kolozsvári-váradai társulat negyedik játékciklusát. Ezen a hangversenyen, amelynek műsorán Strauss leginvenziósabb és legköltségesebb művei szerepelnek, minden bizonnyal jelen lesz mindenki aki a zenét és különösen Strauss zenéjét művészi interpretálásban kedveli. A hangverseny műsorát választékos díszléssel és kitűnő hozzáértéssel a közszeretnek örvendő erdélyi zeneköltő, gróf Teleky Ádám állította össze, aki maga is egyik legjelentősebb szereplője a hangversenynek. Báró Bornemissza Elemérné, Ecaterina Fotino, Wojtekovic Olga és gróf Teleky Ádám fellépése ezen a hangversenyen kétségtelen biztosítéka a nívónak és a feltétlen sikernek. A színház pénztára már arúsítja erre a hangversenyre a jegeket, amelyekről tanácsos lesz jóelőre gondoskodni, tekintettel a hatalmas előjegyzésre.

A legnagyobb siker ebben a szezonban! A legbrilliansabb vígjáték! Ragyogó szereposztás! Helyet az ifjúságnak! A Strauss hangversenyt követő napon pénteken este már premierrel szolgál a színház. Ekkor lesz ugyanis a bemutatott előadás Lakatos László és Fodor László pazar vígjátékának, amelynek címe: Helyet az ifjúságnak. Ez a vígjáték Budapestén a Belvárosi Színházban több mint 150 előadást ért meg s olyan sikerrel futott, hogy hónapokra mentesítette az igazgatóságot a műsor gondok alól. Nagyváradon, ahol ezen a sikeren felbuzdulva tiszter tüzték ki a vígjátékot már napokkal előbb elkelték a jegyek minden előadásra. Nálunk is sorozatos előadásokban kerül színre, amennyiben a péntek esti bemutatón kívül szombaton este 9-kor, vasárnap d. u. 6-kor, hétfőn este és kedden este is a Helyet az ifjúságnak kerül színre. A kolozsvári társulat olyan előadásban mutatja be ezt a színporkázóan szellemes, a mai kor szellemeinek tökéletesen megfelelő vígjátékot, amely páratlan lesz a maga nemében. A helyet az ifjúságnak márka! Ezt a darabot nem kell, ezt a darabot nem lehet eléggé dicsérni! Ezt a darabot mindenki nek látnia kell! Ha jól akar mulatni, váltsa meg jegyét idejében a Helyet az ifjúság valamelyik előadására. Igazi kasszasiker! Nem hiszi? Győződjön meg!

ROMÁN OPERA MŰSORA

Szerda este 8 órákor: Parasztszerep és Bajazzók.
Péntek este 8 órákor: Denevér.

„Amidőn tisztelettel indítványozom a jelentések elfogadását, a felmentvények megadását és a jövő évi költségvetés elfogadását, kérem a közgyűlést, hogy tegye ünnepé ezt a napot azzal, hogy dr. Sebestyén Józsefnek, munkatársainak, dr. Fenichel Mór kórházigazgatónak és a vezetés alatt álló orvosi karnak fejezze ki köszönetét és elismerését és nyissunk új fejezetet kisebbségi életünk e jelentős alkotásánál újabb jóesemények és emberbaráti munka részére.

A közgyűlés meleg ünnepélyben részesítette a kórházegyesület elnökét, a kórház igazgató-főorvosát és az orvosi kartagjait. Indítványára a kórházegyesület elnöke a közgyűlés újra dr. Sebestyén Józsefet választotta meg egyhangulag, majd az ő javaslatára a kórházegyesület tisztikara a következőképpen alakult meg:

Elnök: dr. Sebestyén József, alelnök: (elnökhelyettes): Heves Vilmos, alelnök: Wertheimer Miksa, Klein Gyula, Diamant Izso, dr. Klein Miksa, Rados Manó, Porzolt Oszkár, Rózsa Mór, László Jenő. Főtitkár: dr. Neufeld Jenő, pénztáros: Czodik Jenő, ellenőrök: Boros Samu, Bergner Dező. Felügyelőbizottság: Elnök: Kelemen Bernát, alelnök: Goldmann Jenő, tagok: Körösi Ákos, Mózes Elek, Fischer Tibor, Boskovits Imre, Salamon Sámson, Zoltán Jenő.

Ezután a jövő ciklusra az igazgatóság névsorát állapították meg egyrészt az elnök, illetve alapító által történt delegálással, más részt alapszabályszerű választással egy helyből, mint vidékről.

Szombat délután 3 órákor: Madarász, Vasárnap délután 3 órákor: Mignon.

A kolozsvár-nagyváradai társulat negyedik játékciklusának megnyitó műsora:

Csütörtökön, április 19-én este fél 9-kor: Nagy ünnepi megnyitó előadás. Strauss Richard jubileus hangversenye. Br. Bornemissza Elemérné, Ecaterina Fotino, Wojtekovic Olga és Gr. Teleky Ádám fellépésével. Rendes helyárak.

Pénteken este fél 9-kor: Nagy premier! Helyet az ifjúságnak. Fodor László és Lakatos László világsikerű vígjátékjüdjonsága. A budapesti Belvárosi Színházban több mint 150 előadást megért nagysikerű ujdonság. Ragyogó szereposztásban. Rendes helyárakkal.

Szombaton délután 4-kor: 10 és 17 lejes helyárakkal: Csipetke. Operett.

Szombaton este 9-kor: Helyet az ifjúságnak. Vígjátékjüdjonság 2-odszor. Rendes helyárakkal!

Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné: 10 és 17 lejes helyárakkal: Csipetke.

Vasárnap d. u. 3-kor: 10 és 17 lejes helyárakkal: Nyitott ablak. Nótó Károly énekes, táncos, zenés katona bohózat.

Vasárnap d. u. 6-kor: Helyet az ifjúságnak. Vígjátékjüdjonság. Rendes helyárak.

Vasárnap este 9-kor: Szabad a csók. Nagy operett. Erdélyi Mihály nagysikerű operettje. A budapesti Városi Színház állandó nagysikerű műsor-darabja. Rendes helyárak!

Hétfőn este fél 9-kor: Helyet az ifjúságnak. Vígjáték. Rendes helyárak.

Kedden este fél 9-kor: Helyet az ifjúságnak. Vígjáték. Rendes helyárak.

Szerda este fél 9-kor: Az ember tragédiája. Az ünnepi díszelőadás változatlan megismertetése. 30 tagú zenekarral, kórossal, 50 tagú statisztériával, teljesen új rendezésben, új díszletekkel, rendez helyárakkal.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor: Az indián bosszúja. Csodás film, főszerepben Ren, a csodáló.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Kedd 3, 5, 7 és 9 órákor: Csók a tükör előtt. Fodor László világhírű színdarabja nyomán készült film. Főszerepekben: Nancy Caroll és Lukács Pál.

Romanov: Három pár selyemharisnya. Romanov, a jó megfigyelő, könnyed elbeszélő író ebben a művében egy orosz fiatal tudós feleségének nagy lelki megpróbáltatásait, szerelmi játékeit és tragikomikus csalódását írja meg. Egy darab élet hol komikus, hol megdöbbentően lecsújtó körképe ez a pompás regény. Ára köve 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel.

Ezüst és kék róka

rendkívül olcsón

SCHMIDEG szücsnél

Budapest,

IV. Párisi ucca 3.

APRÓ HIRDETÉSEK

Rögzített költségnél egy szó 1 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbíthatunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Impotenciánál azonnali garantált segítség. Bizalommal küldjön válaszbélyegget „Laboratórium” Brasov, Bratianu Ne 64.

Ügynököt keresek, csemege-szakmában jártast. Ajánlatokat „Csemegeügynök” jellegre a kiadóba kérek.

Fűzősalon keres megfelelő gyakorlati rendelkező munkaeszt. Cim: Rudolf Mossenál Cluj.

Középkorú, szigorúan vallásos izr. nagy kereskedő ezuton keres egy feltétlen intelligens orth. zsidó, szimpatikus, gyermektelen, negyvenéven fejjüli urinót feleségül. Teljes című, esetleg fényképes levelek Goldstein Andor Brasov, Str. Tran. syvania 24 küldendők továbbítás végett.

Vallásos érzelmű, 28 éves fiatalember, nagyvállalat tisztviselője vagyok, 100.000 lej megtakarított pénzem és 6000 lej haví fizetésem van. Házasság céljából keresem szintén vallásos, intelligens lány ismeretségét. 150.000 lej hozománnyal, aki fajusi életet meg bir barátokozni. Leveleket „Talmud chóchem” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Cipőkereskedőségél csakis elsőrendű munkaeszt. kerestetik azonnali bejézésre. Szombaton üzlet zárva. Grünfeld Test. vérek, Satumare.

Garconlakás fürdőszobával új házbaz május 1-re kiadó. Regele Ferdinand 43.

Két szoba, konyha, fürdőszoba stb. kiadó. Eladó 1 rollós ajtó, 3 rollós karrak és elegáns fűszerüzlet és bodega berendezés. Calea Traian (Árpád-u.) 55. Értelmezhetni: 4-6-ig.

Elemisták korrepetálását vállaia és kezdőknek, haladóknak német órákat ad fiatal urileány szerény díjazás mellett. Megkereséseket „Május” jellegre a kiadóba kér.

Román, német, francia tanítást és korrepetálást biztos sikerrel vállal. Jelleges. Gyakorlott pedagógus.

Kiadó két kis szoba konyha, speiz és előszoba. Str. Avram Iancu 52.

Kiadó két különbejáratu, egymásbanyúló szép napos szoba, fürdőszoba és kert használattal. Érdeklődni: Baron L. Pop 10. hátul az udvarban.

Két fiatal, intelligens kereskedő cca 500.000 lej tőkével betársulna rentabilis vállalatba. Érdeklődni dr. Pistiner Abraham ügyvédi irodájában, Cal. Reg. Ferdinand 6.

Kisebb pénzszerkekrény Használt állapotban veszek. Ajánlatokat Ujnió ucca 20. Káhan.

Egy ügyes cipőkereskedőségét azonnala felvétetik román, német nyelv tudással. Ajánlatokat Deposit Fildermann, Sibiu, fényképpel. Str. Oenei küldendők.

Ha garantált kóser, naponta frissen fejt tehén és bivalytejet óhajt, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Hához szállítva is kapható.

Felhívás kir

Felhívjuk m kórház paleszt lentkeztek, de egy részét fiz lanul gondosk kiegyenlítésér jőjegy, az utl érvényesítése, 12.400 lej).

A befizetésé telintézeteth Ugyanoda kel utlevélüket ak tották be.

A kirándulá valókat Az Uj ban közöljük.

— Egymásutá pereket az a Többszöri elhal gyalásra kerül dr. Vuia, az Et tójának rágalma irt a mult évbe Noua ma már dr. Vuia sértőne és rágalmazásé lönböző formái már számtalans mai tárgyalás vény alapján el ellen. Ugyancs tárgyalták egy zának, amely az semmisült. Az a óia ez a negve per. Így fokozat perék, kivételt amelyeket a vény alapján in

— Palesztina munkásolimpiáz tik: A „Hapoel” sportegyesület tait elküldi a munkás-olimpiás tolóknak egy rés biciklin akarja n tinából Csehszlov

— Eljegyzés. Baumzweig And den külön értesít

— Tschaiikows koncert csütörtö a Kollár kvintett rendű és mégis h ető zenei élmér törtökön este a Kollár-kvintett k három rendkívül be: Tschaiikowsk ségű, csupa ára sőséges poézissel megrkatja. Ezen tettjének két tété tot és a Scherzo nei csemeget fogu művésztől, amelyb volt részünk: Raz zónek kacagtatóa diát, amelyeket ren men foglajt egybe rista s amelyek k gela a tyukudvarba című fogja harsog cagásra hangolni nyekét. Ezek a s művek ellenállóha karakterizáló erej egy-egy Karinty

ZION

a nyári nagy vak dez N. Zejevinsch

A jeruzsálemi kö minden lehető m zében a kirándul Jelenkezéseket el LLOYD

HIREK

Felhívás a Zsidó Kórház kirándulóihoz

Felhívjuk mindazokat, akik a Zsidó-kórház palesztinai kirándulására jelentkeztek, de a részvételi díjnak csak egy részét fizették ki, hogy haladéka-
lanul gondoskodjanak a teljes összeg kiegyenlítéséről. (II. a osztálynál a há-
jóleggy, az utlevél Palesztinára való
érvényesítése, vizum, behajózási díj
12.400 lej).

A befizetéseket a Kereskedelmi Hi-
telintézethez Cluj kell teljesíteni.
Ugyanoda kell küldjék sürgősen az
utlevélüket, akik eddig még nem nyuj-
tották be.

A kirándulásról szóló további tudni-
valókat Az Uj Kelet közlelbi számai-
ban közöljük.

A kirándulás rendezősege.

— Egymásután semmisítik meg a sajtó-
pereket az amnesztörvény alapján.
Többszöri elhalasztás után a újból tár-
gyalásra kerül Gonza Grigore újságíró és
dr. Vuia, az Etnográfiá Muzeum igazga-
tójának rágalmazási pere. Gonza cikket
írt a mult évben dr. Vuia-rol a Dacia
Nouă ma már megszűnt lapban, amelyet
dr. Vuia sértőnek tartott magára néve
és rágalmazásért beperelte Gonza-t. Kü-
lönböző formái hibák miatt a tárgyalást
már számtalanszor elhalasztották, míg a
mai tárgyaláson a sajtóamnesztör-
vény alapján eljettették a vádat Gonza
ellen. Ugyancsak a mai nap folyamán
tárgyalták egy másik sajtóperét is Gon-
zának, amely az elsőhöz hasonlóan meg-
semmisült. Az amnesztörvény hozatala
óta ez a negyedik megsemmisített sajtó-
per. Így fokozatosan szűnnek meg a sajtó-
perek, kivételt képeznek azonban azok,
amelyeket a Mărăscu—Mironescu-tör-
vény alapján inkrimináltak.

— Palesztina részvesz a csehszlovákiai
munkásolimpiáson. Jeruzsálemből jelen-
tik: A „Hapoel“ nevű palesztinai munkás
sportegyesület elhatározta, hogy csapa-
tát elküldi a harmadik csehszlovákiai
munkás-olimpiászra. A palesztinai spor-
tolóknak egy része kerékpáron és motor-
biciklín akarja megtenni az utat Palesz-
tinából Csehszlovákiába.

— Eljegyzés. Abramovits Pirike és
Baumzweig Andor Cluj, jegyesek. (Min-
den külön értesítés helyett.)

— Tschaiakowsky, Dvorak és Rzek.
koncert csütörtökön az Ujságíróklubban
a Kollár-kvintett szereplésével. Magas-
rendű és mégis mindenki által megközelí-
hető zenei élményben lesz részünk csü-
törtökön este az Ujságíróklubban. A
Kollár-kvintett kiváló művészművészei
három rendkívül érdekes művet mutatnak
be: Tschaiakowsky csodálatos, mélyszép-
ségű, csupa líra Berceuse-ét, amely benső-
ségecs poézissal a leghidegebb lelket is
megriktatja. Ezenkívül Dvorak híres kvin-
tettjének két tételét: az Allegro moderato
és a Scherzo. Befejezésül olyan zenei
csemegét fogunk hallani az öt kiváló
művésztől, amelyben Kolozsvarét meg nem
volt részünk: Rzek híres cseh zeneszer-
zőnek kacagatóan szellemes zenei paró-
diáit, amelyeket „Komische kwartet“ cí-
men foglalt egybe a kiváló zenei humo-
rista s amelyek közül különösen a „Reg-
gel a tyukudvarban“ és a „Macskazene“
című fogja harsogó derűre és hangos ka-
cagásra hangolni a humor iránt érzeke-
nyeket. Ezek a sziporkázóan szellemes
művek ellenállhatatlan humorukkal és
karakterizáló erejükkel azonos hatásnak
egy-egy Karinty paródiával.

ZION LLOYD

a nyári nagy vakációban kirándulást ren-
dez N. Zelvinschi professzor vezetése
alatt

tanárok és tanulók részére Palesztinába

A jeruzsálemi közoktatásügyi kirendeltség ígéretet tett, hogy ezt a kirándulást
minden lehető módon támogatni fogja. A Jewish Agency intervenciója követke-
zőben a kirándulás résztvevői az angol vizumot a II., III. és IV. osztályu turis-
táknál szokásos 60 font kaució nélkül kapják meg.
Nagy takarékosági könnyítések Palesztinában.
Jelentkezéseket elfogad május 1-ig az N. Iampolschi vezetése alatt álló ZION
LLOYD Bucuresti, I. Bulevardul Elisabeta 15. Telefon 3-14-61.

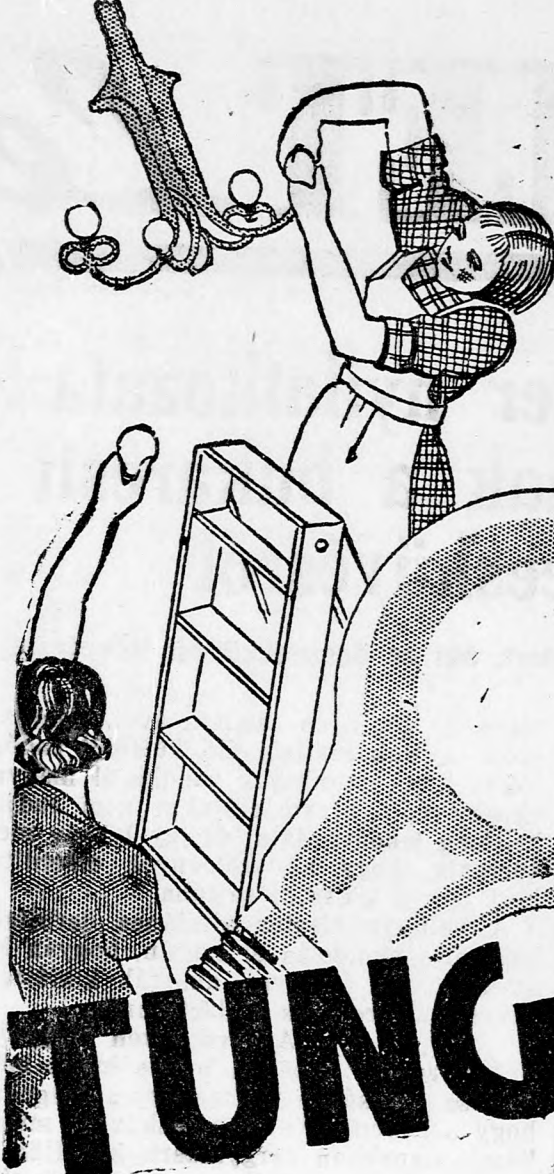
— Gyomor- és bélzavaroknál, hasüreg-
béli vérpangásnál, étvágytalanságnál,
szorulásnál, fejfűvódásnál, gyomorégés-
nél, felbőfögésnél, szédülésnél, homok-
fűjásnál, hányingernél egy-két pohár ter-
mészetes „Ferenc József“ keserűvíz ala-
posan kitisztítja az emésztőutakat. Köz-
köznapi jelentésekben olvassuk, hogy a
Ferenc József vizet még a hosszú idő óta
fokvó betegek is nagyon szívesen isszák
és általában dicsérik.

— Palesztinába szállították dr. Leó
Motzkin földi maradványait. Párizsból
jelentik: Április 11-én a montparnassei
temetőből a párizsi pályaudvarra vitték
dr. Leó Motzkin, a Cionista Aktions-Com-
ité és a Comité des Delegations Juives
novemberben elhunyt és ideiglenesen Pá-
rizsban eltemetett elnökének földi marad-
ványait, hogy Palesztinába szállítsák. A
koporsót hatalmas tömeg kísérte az álló-
másra. A vonat indulása előtt istentisz-
telet volt a pályaudvaron Motzkin emlé-
kére.

— Az angol diákok nem járhatnak
zsebretejt kézzel. Londonból jelentik: A
londoni Westminster középiskola a követ-
kező illemszabályokat tette kötelezővé
összes diákjaira: Az alsó négy osztály
növendékei sohasem járhatnak zsebretejt
kézzel, a többiek egyik kezüket tehetik
zsebre. Senkinek nem szabad zsebrerakott
kézzel és hóna alatt könyvvel járni. Tan-
árok, iskolai hivatalnokok vagy hölgyek
közleledtere vagy jelenlétében a kezeket
ki kell venni a zsebből. A szabályokat
az iskola udvarán kifűggesztették, pontos
betartásukért a tantestületet és felűgyelő
ket tették felelőssé.

— A Farben leszállítja az alaptöke-
jét. Frankfurtból jelentik: I. G. Far-
ben minap tartott igazgatósági ülése az
1933-as mérleg megállapítása kapcsán
elhatározta, hogy 7 százalékos osztalé-
kot fizet. (A berlini tőzsdén 8 százalé-
kos dividendát vártak.) A lefolyt üz-
letvében a belföldi üzletben komoly ja-
vulás mutatkozott, a kivétel azonban
változatlanul igen nagy nehézségekkel
kénytelen megküzdni. Az alaptökéjét
190 millió márká értékű részvény bevo-
nása révén, 800 millióra szállította le
a vállalat.

— Rövid hírek mindenünnen. A fran-
cia kormány új, állami sorsjáték tervét
fogadta el, amelynek jövedelmét a front-
harcosok nyugdíjpenzára fogja kapni. —
A müncheni gyorsvonat Marsching álló-
más közelében kisklott. Annak ellenére,
hogy több személykocsit felborult az uta-
sok közül nem sérültek meg súlyosabban.
A vizsgálat megállapította, hogy véletlen
okozta a kisklást. — A Volga vidékén a
meleg tavasz időjárását tegnap óta hava-
zás váltotta fel. Ukrajna és a Kaukázus
egyes pontjairól fagyokat jelentenek. A
hirtelen beállott fagyás károkat okozott
a vetésben. — Az amerikai szenátus el-
fogadta a képviselőház által beterjesztett
gyapottermelés csökkentési javaslatot. —
A norvégiai Bergen közelében öt síelő a
kődven 300 méter magasságból a mélység-
be zuhant. Négy turista azonnal szörnyet
halt, egyet pedig súlyos állapotban kór-
házba szállították. — Legújabb jelentések
szerint a svájci munkanélküliek száma
70 ezerre emelkedett. — Görög lapok je-
lentése szerint az olaszok arra töreked-
nek, hogy a dodekanézsi megszállást
Patros kolostorára is kiterjesszék. A ko-
lostor eddig a sztambuli patriárka irá-
nyítása alá tartozott. A kolostor közelé-
ben van az a barlang, amelyben a hagyó-
mány szerint János evangélista az Apo-
kalipszist írta. A kopenhágai matrózok
és fűtők sztrájkja tovább tart. A kikötői
munkások nagy része a sztrájk ellen fog-
lalt állást és így ma reggel a dokkokban
megkezdődött a munka. — A Saar vidé-
ken május elsejére minden felvonulást
betiltott a kormányzó bizottság. — Lodz-
ban nagyszabású kommunista szervezke-
dést lepleztek le.

LAKÁSA LEGYEN
JÓL VILÁGÍTVA!
De az áramszámla
se legyen magas!
TEHÁT CSAK GAZDASÁGOS

TUNGSRAM

ÉCÖT
VÁSÁROLJON!
VILÁGMÁRKA /

— Adám, Éva és Lucifer a bíróság
előtt. Teatrálisan színes és érdekesül-
tően érdekes irodalmi eseményben lesz
része Kolozsvar közönségének április
26-án este. Ezen az estén ül össze az uni-
versz kollégium dísztermében Kolozsvar
szellemi életének éljénél az az irodalmi
törvényszék, mely a napjainkban minden
eddiggi évtizedeknél aktuálisabbá vált
Madách „Ember tragédiája“ felett fog
ítélkezni. Különös szenzációja lesz az iro-
dalmi estének, hogy a bíróság korona-
tanuként fogja megidézni a hatalmas
drámai költemény főalakjait: Adámot,
Évát és Lucifert. A nagyszabású irodalmi
esemény iránt városzerte nagy érdeklő-
dés mutatkozik.

— Halálozás. Folyó hó 8-án 83 éves
korában meghalt Kolozsvaron özv.
Schmidt Jakabné, sz. Grosz Matild. Hír-
telen betegség támadta meg és ragadta el
az élek sorából az impozáns megjelenésű
matrónát. Nemes jószívűség és bölcsesség
jellemzte egész egyéniségét. Aldásos
élete utolsó pillantáig férfias energiával
vezette gazdaságát a mai nehéz időkben
és nemes áldozatkészséggel vett részt a
játékonyásban. Igen művelt, széles látó-
körű és nagy intelligenciájú asszony
volt. Tekintélyes összegű kórházi és
egyéb alapítványok őzik érdeműs emlé-
két. Társadalmának díszes és családjának
aldása volt. Testvérei, dr. Grosz Henrik
orvos, dr. Szegvári Sándor ügyvéd és
Goth Moritz neves hollandiai festő-
művész, valamint elhunyt testvéreinek
hozzátartozói, kiterjedt rokonság és is-
merősei, tisztelői gyászolják a kiváló
matróna halálát.

— Orvosoknak fontos. Minden magyar,
német, francia, angol folyóirat és könyv
megrendelhető és előfizethető Lepaganál,
Kolozsvar. A lapot közvetlenül kapja a
kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepa-
gától, Kolozsvar.

— A Francia Bank újabb aranyvá-
sárlásokra készül. Párizsból jelentik:
Pénzügyi körökben arra számítanak,
hogy a Francia Bank újabb aranyvá-
sárlásokba fog boesátkozni. Az Intran-
sigent pénzügyi szakértője úgy véli,
hogy ha a francia kormány újjaépítési
tervezete az itt-ott mutatkozó belső
ellenállások ellenére megvalósul, en-
nek mindenesetre egyik azonnali kö-
vetkezménye a font sterlingben mutat-
kozó nagy kínálat lesz. A januári és
februári belpolitikai események követ-
keztében ugyanis igen nagymennyiségű
francia tőke keresett az angol fontban
menedéket. Az Angol Bank a font visz-
szavásárlása érdekében kénytelen lesz
aranyat dobni a piacra, amelyet vir-
szont a Francia Bank frankkal fog meg-
vásárolni. Ez a körfolyamat nem érinti
majd a font árfolyamát, mert az An-
gol Bank a fontban mutatkozó kínálat-
többletet képes lesz zökkenő nélkül fel-
venni.

— Szíves tudomásul. Kedden, f. hó
17-én nyílik meg a „Corso“ étterem és
söröző Komjatszeghy vezetése alatt
Str. Reg. Maria 6—8. A legmagasabb igé-
nyeket is kielégítő román, magyar, fran-
cia konyha, hideg büffé, kitűnő fűjborás.
A híres Dreher Korona, Dacia és Bak
sörök tavaszi különlegessége.

— Aranyérmét és az ezzel járó bél-
dugulás, végbélrepedés, kelés, terhes vi-
zelési inger, májduzzadás, derékfűjás,
mellszorulás, szívdobogás és szédűlési
rohamok esetén a természetes
„Ferenc József“ keserűvíz használata
csakhamar kellemes megkönnyebűlést
eredményez.

— Felgyógyult az ort. iroda elnöke. Wezel
Albert, tordai főrabbi, az orth. központi
iroda elnöke, ki könnyebb lefolyású influ-
enza megbetegedésen ment keresztül,
mint értesülünk már jobban van és egész
ségi állapota remélhetőleg rövidesen meg-
ergerdi, hogy hivatalát újra átvegye.

— Frick német birodalmi belügyminisz-
ter Palesztinában járt. Jeruzsálemből je-
lentik: Dr. Frick német birodalmi bel-
ügyminiszter két napig Palesztinában
tartózkodott. Jeruzsálemi politika; körök
ben a zsidó országépítéssel és az arabok-
nak az ellenállásával hozták összefűgges-
be a nemzeti szocialista miniszter látó-
gatását. A jeruzsálemi német konzul azon-
ban kijelentette a Zsidó Távirati Iroda
munkatársának, hogy ez a látogatás sem-
milyen összefűggesben nem áll Paleszti-
na politikai kérdéseivel.

Lakása

berendezésének

megvételénél le-
gyen ÓVATOS!!

Áldozzon
többet, de
vegyen jót!

Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.
Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

UJ KELET *Legújabb hírek*

A belügyminiszter nyilatkozata a külföldi sajtónak a bukaresti operett-összeesküvésről

Hadnagygyá neveztek ki azt az őrmestert, aki az összeesküvést leleplezte

Bucuresti, Bukarest, április 16. Tegnap délelőtt a belügyminiszter magához kéréte a külföldi újságírókat. Részleteket idézett előtűk a külföldi sajtóban az összeesküvésről megjelent fantasztikus cikkekből. Egyes hajmeresztő részleteknél maguk az újságírók is fakacagtak.

— Lám, lám — mondotta Incelet belügyminiszter —, még önök is kacagnak rajta, pedig egyáltalán nem is nevétség, mert az ilyen hírek mérhetetlen károkat okozhatnak az országnak. Ne üljenek fel bármínó kávéházi pletykának, ne hajhásszák csupán professzionális érdekből a szenzációt, amely nem fed a valóságot, hanem kontrollálják le a híreiket és legyenek objektívek, mert ezzel önmaguknak is nagyobb szolgálatot tesznek.

A külföldi újságírók rámutattak arra, hogy a külföldi sajtóban megjelent hírek, különösen azokat, amelyek hamisak és tulzoltak, külföldről adják le és leg-

többször bizonyos tendenciával. Amely viszont a Bukarestben élő külföldi tudósítókra illeti, munkájuk rendkívül megvan nehezítve, információjukat nem tudják kellőleg lekontrollálni és így bizony meg-történik, hogy az események elferdítve kerülnek a külföldi sajtóba.

A belügyminiszter általános derűség közepette mondotta el ezután, hogyan ké-sztették és hogyan akarták kiküldetni Precup a ezredesek a díktatúrát.

A jövő héten tárgyalás

A kormány éppen a hamis hírek meg-gátlása érdekében intézte egy a dolgokat, hogy a Precup-féle „összeesküvés” már a közeli napokban tárgyalásra kerüljön és ebből az alkalomból az egész közvéle-mény meggyőződhessen az „összeesküvés-ről” elterjedt hírek tulszásairól.

Itt említjük meg, hogy azt a kolozsvári őrmestert, aki az összeesküvést leleplezte hadnagygyá neveztek ki.

Az intellektuális nyomor a miniszter-tanács előtt

Bucuresti, Bukarest, április 16. Ma dél-előtt minisztertanács volt Tatarescu el-nökletével. A minisztertanács az utóbbi eseményekkel kapcsolatban előállított hely-zet tanulmányozását folytatta és több olyan intézkedést állapított meg, amelyek hívva vannak megerősíteni a rend szel-lemét, amelynek oly nagy fontossága van olyan körülmények között, mint a maiak.

Bizottság az ifju intellek-tuelek elhelyezésére

Határozatot hozott a minisztertanács az iskolai rend fenntartásának és az egyetemi végzetek elhelyezésének problé-májára vonatkozólag kimondotta, hogy egy

speciális bizottságot fog létesíteni a miniszterelnökség mellett ezeknek a problémáknak a megoldására.

Sürgősen megállapítják egy ilyen hivatal felállítására szükségessé normákat.

Ma kezdték meg a Zavoianu tartalékos ezredes perét a II. hadtest hadbíróóságán. Az elnök Moruzzi tábornok, a vádat Pet rescu ezredes és Diaconescu kapitány képviselik, míg a védelmet Lisetta Gheorghiu ügyvéd és Livezeanu ezredes hiva-talból kirendelt védő látják el. A jegyző könyv felolvasása után megállapítják, hogy a 95 tanúból csak 25 jelent meg. A vádlott bement a személyi adatait és el-mondja, hogy Codreanu január 9-től már eius 15-ig rejtőzködött az ő lakásán.

Tegnap nagyszabású tiltakozó gyűléseket tartottak a francia kö-z-tisztviselők illetményeik csökkenése miatt

Az új rendelkezésekkel négy milliárd megtakarítást ért el a kormány

Párizs, április 16. A köztisztviselők tegnap tiltakozó gyűléseket tartottak több helyütt a szélsőséges elemek rend-bontásokat inszenáltak. Karhatalom-nak is közbe kellett lépnie.

Egyidejű jelentés szerint a kormány szombaton jelentést terjesztett Lebrun köztársasági elnök elé a kormány leg-újabb takarékosági rendeleteiről. A jelentés mindenekelőtt hangoztatja, hogy a volt frontarcosok önkéntes tá-mogatása nélkülözhetetlen volt a nem-zeti talpraállítás művének szempontjából. Az új takarékosági rendeletek szervesen esatlakoznak az április 4-én kiadott takarékosági rendeletekhez, amelyek 800 millió frankkal csökken-tették az állambiztartás évi kiadásait.

Az új rendelkezések 1200 millió frank megtakarítást jelentenek és így négy-milliárdra emelkedik az az összeg, amellyel az 1934. évi költségvetés hiá-nyát csökkenteni sikerült. Az új ren-delezések mindenekelőtt bizonyos visz-szás helyzeteket szüntetnek meg, to-vábbá 1934 július 1-től kezdődőleg elő-

írják, hogy a volt frontarcosok nyug-dijai csak 500 millió frank erejéig ter-helik a rendes költségvetést. Különben pedig a nemzeti sorsjáték jövedelméből lesznek fedezendők. Ilyen módon az évi sorsjegy-kibocsátások összegét szigorúan a frontarcos nyugdíjak ösz-szegéhez fogják szabni. Az új ren-delezések 3 százalékkal csökkentik a volt frontarcosok különböző nyugdíj-járul-ékait, a munkaképtelen rokkantak-nak járó külön segélyek kivételével. Ilyen módon — mondja továbbá a jelen-tés — néhány nap alatt, husz rendelet segítségével, négy milliárd frankkal si-került csökkenteni az állami költségve-tés kiadásait.

A kormány által előterjesztett hat új rendeletet már alá is írta Lebrun kö-z-társasági elnök s ezzel Doumergue szá-málási akciója nagy lépéssel haladt elő-re a végleges pénzügyi kibontakozás útján. Most már remélik, hogy Fran-ciaországnak sikerül elkerülni az in-flációt.

Kánikulai meleg köszöntött Párizsra és Londonra

Párizs, április 16. A francia fővá-rospan 29 fok a hőmérséklet. 1873 óta nem mutatott a hőmérő áprilisban 29 fokot s 1874-ben és 1893-ban is csak egy ízben fordult elő áprilisban, hogy a hőmérő higanyszála 28 fokig ugrott fel. A meleget délkeleti légáramlás idézi elő. A szárazság Franciaország-

ban kezd fenyegetővé válni. Attól tar-tanak, hogy megismétlődik az 1911-es és 1921-es nyári szárazság.

London, április 16. Felhőtlen ég alatt tegnap 23.8 fok volt árnyékban a hő-mérséklet. Ilyen nyári megre április hónapban negyven év óta nem volt példa.

A Stavisky-ügy a Dreyfuss-ügyet és a Panama-botrányt is felül fogja mulni

Terhelő vallomást tettek Pressard főügyészre és Renault volt miniszterre. A kormány senkit sem fog kimélni

Párizs, április 16. A Stavisky-ügy, a mely miatt már kétszer volt kormányvál-ság Franciaországban és amely miatt egy hét g lövöldöztek Párizs utcáin, még min-dig nem fejeződött be. Sőt: egyes lapok véleménye szerint a Stavisky-botrány még csak most kezdődik igazán! Vala-mennyi politikai párt a maga javára akarja kiaknázni a botrányt által kelet-kezett helyzetét és ezért nem aludhat el az ügy.

Biztosra veszik, hogy a Stavisky-ügy még a Dreyfuss-ügyet és a Panama-csa-torna világbotrányát is felül fogja mul-ni.

A parlament Stavisky-bizottsága előtt a meggyilkolt Prince bíró barátja, egy párizsi törvényszéki tanácsos, pénteken René Renault szenátor, volt igazságügy-miniszterre súlyosan terhelő vallomást tett. A tanu állítása szerint Renault 1925-ben a párizsi államügyészségnél lépéseket tett egy Stavisky ellen kiadott elfogatá-si parancs visszavonása érdekében. Az államügyészség bizalmatlan lett és meg-híusította akkor a kísérletet.

Pressard volt főállamügyészre is ter-helő volt a kihallgatás, de tényleges vád-pontok nem merültek fel ellene. Annyí bi-zonyos, hogy Pressard és Prince között elkekeredett ellenségeskedés volt, melynek

okai ismeretlenek.

Fie képviselő, a Stavisky-bizottság tagja, jelentést készített Prince holttes-tének felboncolásáról. A vizsgálat eredmé-nyére, mondja a jelentés, teljesen kizár-ja az öngyilkosság feltéveszt. Princet-t több órával halála előtt kábítószerral el-altatták és még élő állapotban huroolták a vasuti sínekre. Arra a kérdésre, hogy Prince öngyilkosságot követett-e el — írja Fie jelentésében — „még abban az eset-ben is nemmel válaszolnék, ha levágnák érte a nyakamat”.

Párizs, április 16. A Stavisky-ügy letartóztatottjaira a fogházban foko-zott éberséggel vigyáznak. A kormány újlag leszögezte azt az álláspontját, hogy senkit, bármilyen magas állást is töltsön be az illető, nem fognak ki-mélni, ha beigazolódnak, hogy köze van a botrányhoz.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt., nyomása, Cluj, Strada Baron I. Pop 10, Telefon: 9-77.

Cenzurat

A

Párizsi Mintavásárra

1934 május 9—24

megy ez évben minden erdélyi kereskedő és iparos a vásárlásait eszközölni.

1933-ban — 390.000 m² — 7850 kiállítás.

A vásárlásgazdálkodó tulajdonosainak jelentékeny egyéni utazási kedvezmények van-nak biztosítva. Vásárlásgazdálkodók és felvilágosítások: Agent Commercial de France I, Strada Matia, Cluj.

Háromszoros bordatörést szenvedett Strohshneider mester és állapotát tüdőgyulladás is súlyosbítja

Az orvosok nem biznak felgyógyulásában

Sighet-Máramarossziget, április 16. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk más he-lyén részletesen számolunk be Stroh-schneider professzor balesetéről, aki Máramarosszigeten 2 méter magasság-ból lezuhant. Strohshneidert a bal-eset után Röntgennel vizsgálták meg és hétfőn orvosi konziliumot tartottak a beteg ágya mellett. Dr. Berkó, dr. Rosner és dr. Berger orvosok megállá-pították, hogy

a borzalmas zuhanás következtében Strohshneider Arthur három jobboldali bordája eltört.

A súlyos belső sérülés következtében máris tüdőgyulladás következett be és

Strohshneider magas lázzal, eszmé-letlenül fekszik betegágyán.

Az orvosok nem biznak Stroh-schneider felépülésében.

Strohshneider alkalmazottjai értesít-tették a légtornász Bécs közelében la-kó feleségét. Strohshneidernek négy gyermeke van. Felesége a közeli na-pokban érkezik a nagybeteg ágya elé. Sógornője, aki résztvevő romániai tur-néján, állandóan ágya mellett van.

Máramarosszigeten az egyensúlyozó művész szerencsétlensége érthető izgal-mat keltett. A ház előtt állandóan az emberek nagy tömege áll és lesi az ál-lapotáról szóló újabb híreket.

Taxa postala
plătite în num.
No. 224713-929.

16. Telefon: 9-77.
Havonta 110, neg-
évre 500, egészség-
földre: Havonta
félre: 12, egészség-
detések díjazás-
KELET” az erd-
aidóság egyetlen
keink utánnyma-
rás megjelöléséve

A kilakoltatás
Kétségtől hoz-
réjához.
Bank, amelyet k-
nemfizetése miatt.
Békeidőben pers-
A bank magasa-
kus erőt szimbóli-
felen pénzkötegek-
és a végrehajtók.
rint az irgalmatl-
bizásából döngetté-
ajtáját.
Ennek az idilik-
lészik, vége van.
A bank ömeltősa-
ur és irgalmatlan-
maga is konverzió-
ajtáján és a cserno-
az is megtörténhet-
nek fizetésére kér-
Altalánosítani n-
tesen.
Ma is vannak
változatlanul erőse-
hessék a fentebbi
De hogy pénzint-
hessék, mégis csak
rajához, amelyben
sege az életnek má-
lagításban kerül az

Válasz tizenkét
Henri de Kerilli
publicista az Echo
egy levélre, mel-
dött neki: „Tizen-
közös levelet intéz-
vetkező szavakkal
ur!... Mi nem aká-
got!... Nem hiszür-
sokban!... Es, ne-
szük, hogy egy jó-
országban éppen
Németországban és

Fiatalfellenfe-
foguk van máské-
kem, de nem szabad
a történelmi igazs-
Ami Olaszország
velük. Az valóban
De rögtön a hábor-
frontarcosok nemz-
amely tíz évvel volt
mai nemzedékünk.
verzett feketeinges
eszü vezér vezette,
horuba lépésénél
hátszort és aki mag-
diésőséget.

A király és a há-
hajtották végre és e-
foglalnia, amelyne-
muni(alakossága si-
kéményeknek ezre-
tornyok ezrei emelk-
Lehetetlen még
hasonlítani Olaszor-
gal, Rómát Párizs-
feltételeket az ottan-
Ami Németország
táim különös tévedé-
Németországban n-
csak államcsíny. Ez
— éppen az ellenke-
Forradalomban,
párt átveszi a huta-
tén a hatalmon levő
többi pártokat.

Hitler törvényese-
400.000 állig felfeg-
hátamögött nem
uralkodó rendszer
támadni.
Csak egyetlen feg-
választásokat, Párt
szer, Rátszor
harcba és veresége-
Egy szép napon a
sabb parlament párt